

Tvrdošovský **SPRAVODAJ**

MAGAZÍN OBCE TVRDOŠOVCE

Ročník XV. | číslo 2. | august 2012 | Cena: 1,20 €

*„Vždy si pamätaj, že pri narodení
sme si všetci rovní,
a nič človeka nepozdvihne
iba pokora,
a nič ho neponíži tak
ako pýcha a nenávisť.“*

radý sv. Štefana

XIV. DNI SVÄTÉHO ŠTEFANA

XIV. 24. – 26. AUGUSTA 2012
TVRDOŠOVCE

SZENT ISTVÁN NAPOK

2012. AUGUSZTUS 24. – 26.
TARDOSKEDD

PIATOK, 24. AUGUSTA

- 16⁰⁰ **Slávnostné zasadnutie obecného zastupiteľstva** (obecný dom)
17⁰⁰ **Otvorenie výstavy z diel Henriety Bratovej** (obecný dom)
Cyklus koncertov na amfiteátri:
19⁰⁰ **Big If**
20⁰⁰ **Korda György & Balázs Klári**
21⁰⁰ **Laser show**
21³⁰ **Back II Black** – živý koncert
Vstupné: predpredaj 7,- €, na mieste 9,- €, do 6 rokov vstup zdarma

SOBOTA, 25. AUGUSTA

- 8⁰⁰ **Súťaž vo varení guláša, sprievodné programy a súťaže**
(park na Hornej ulici)
9⁰⁰ **Raj pre deti** (dvor cirkevnej MŠ sv. Štefana)
9⁰⁰ **Remeselnícky jarmok pri pamätnom stípe**
10⁰⁰ **Stretnutie partnerských miest a obcí** (obecný dom)
13⁰⁰ **Vyhodnotenie súťaže vo varení guláša**
15⁰⁰ **Odhalenie Sochy priateľstva** (obecný dom)

- 15⁰⁰ **Vínna ulica** (Dolná ulica)
15³⁰ **Sprievod folklórnych skupín** (športové ihrisko - Námestie sv. Štefana)
16⁰⁰ **Uloženie pamätných vencov pri soche sv. Štefana** (Námestie sv. Štefana)
17⁰⁰ **XIV. Folklórne slávnosti** (amfiteáter)
20⁰⁰ **Tanečný dom a ľudová hudba** (amfiteáter)
21⁰⁰ **Zábava s kapelou DynAmic Duo** (športové ihrisko), vstupné: 2,00 €
21⁰⁰ **Pouličná zábava** (amfiteáter), vstupné: zadarmo

NEDEĽA, 26. AUGUSTA

- 10³⁰ **Slávnostná svätá omša** (Rímsko-katolícky kostol sv. Štefana)
17⁰⁰ **Majstrovský futbalový zápas** (športové ihrisko)
21⁰⁰ **Retro video disco s Benešom** (športové ihrisko), vstupné: 2,00 €

Celý deň: jarmok, hody, vínná ulica
Zmena programu vyhradená!

24. 08. 2012 – od 19.00 hod. / 2012. 08. 24. – 19.00 órától
AMFITEÁTER TVRDOŠOVCE / TARDOSKEDD / SZABADTÉRI SZÍNPAD

Live Back II Black Laser show

Predkapela/
Előzenekar: **Big If**

**Balázs Klári
Korda György**

XIV. DNI SVÄTÉHO ŠTEFANA
TVRDOŠOVCE 24. – 26. 08. 2012

XIV. SZENT ISTVÁN NAPOK
TARDOSKEDD 2012. 08. 24 – 26.

www.tvrdosovce.sk

VÁŽENÍ TVRDOŠOVČANIA, MILÍ ČITATELIA!

Tradičiou v našej obci je letný spravodaj, ktorý si aj teraz môžete vziať do rúk a spríjemniť si ním vaše voľné chvíle. Dúfame, že aj tentokrát v ňom nájdete zaujímavé články a získate veľa užitočných informácií. Snažili sme sa vybrať zaujímavé a pestré témy. Ani v tomto čísle nechýba rozhovor so starostom obce, spravodajstvá z obecných podujatí, o činnosti miestnych organizácií a Komisie kultúry, školstva a spoločenských podujatí pri obecnom zastupiteľstve. Zoznámte sa s lúčiacimi deviatakmi a budúcimi školákmi a nazrite do života základnej a materskej školy. Zoznámte sa s mužom, ktorý sa už viackrát zúčastnil na mierových misiách. Vybrali sme pre vás článok o rehoľných sestrách, ktoré v minulosti slúžili v našej obci. Ďalšie užitočné informácie nájdete aj v rubrike zdravia a kozmetiky. Dúfame, že vás pobaví osemšmerovka na stránke zábavy.

V tomto čísle uvádzame novú rubriku, v ktorom by sme vám chceli predstaviť partnerské obce Tvrdošoviec. Ja osobne som sa iba nedávno dozvedela, koľko priateľských obcí k nám zavíta počas Dní sv. Štefana. Myslím si, že nie som jediná, ktorá by privítala možnosť postupne sa zoznámiť s partnerskými obcami. Tieto vzťahy sú rôznorodé, niektoré vznikli počas historických udalostí, a dodnes sú pevné a pestré na úrovni kultúrnych, spoločenských a športových podujatí. Dúfame, že táto rubrika bude mať pozitívny ohlas čitateľov.

S úctou

Livia Borbélyová
redakcia Tvrdošovského
spravodaja

**TVRDOŠOVSKÝ SPRAVODAJ
SI MÔŽETE PREDPLATIŤ
NA OBCNOM ÚRADE.
ROČNÉ PREDPLATNÉ
STOJÍ 3 €.**

TVRDOŠOVSKÝ SPRAVODAJ / TARDOSKEDDI HÍRMONDÓ

Vydavateľ/Kiadó: Obec Tvrdošovce – Tardoskredd község. **Adresa/Cím:** Obecný úrad – Községi Hivatal, Novozámocká cesta 56, 941 10 Tvrdošovce. **Evidenčné číslo/Nyilvántartási szám:** EV 3871/09 – Ministerstvo kultúry SR. **Registrácia/Bejegyzés:** 238/98 OŠaK Nové Zámky. **Redakcia:** Livia Borbélyová, Lucia Borbélyová, PaedDr. Judita Juhászová, PaedDr. Iveta Mészárosová, Mgr. Csilla Rybárová, PaedDr. Silvia Tóthová, Mgr. Judita Veresová. **Foto:** Imrich Mészáros a František Tóth. **Grafika a tlač/Tördelés és nyomtatás:** KORUND desktop, spol. s r. o., Považská 18, 940 67 Nové Zámky. **Počet výtlačkov/Példányszám:** 650. Redakcia si vyhradzuje právo zmien a redakčných úprav publikovaných príspevkov. Obsah publikovaných príspevkov sa nemusí stotožňovať s názormi redakcie. A szerkesztőség fenntartja a kéziratok lerövidítésének és módosításának jogát. A közölt cikkek tartalmáért a szerkesztőség nem vállalja a felelősséget.

Z OBSAHU

- [4. strana]** Rozhovor so starostom obce
- [5. strana]** Partnerské mestá a obce
- [6. strana]** Obecná polícia informuje
- [8. strana]** Kultúrne podujatia
- [10. strana]** Vzdelávanie
- [12. strana]** Gabriela Futová
- [14. strana]** Rehoľné sestry
- [16. strana]** Nové publikácie
- [18. strana]** Mierová misia
- [20. strana]** Zdravie
- [22. strana]** Šport
- [23. strana]** Zábava

MLADOMANŽELIA

Eugen Radič a Michaela Cibulková	21.4.2012
Miloš Stano a Denisa Pintérová	12.5.2012
Mgr. Richard Šimaljak a Mgr. Andrea Száraz	12.5.2012
Peter Takáč a Mária Bugyiková	19.5.2012
Lukáš Brand a Denisa Hédervárióvá	27.5.2012
Marián Buják a Veronika Tóthová	23.6.2012
Peter Buják a Ildikó Nozdroviczka	23.6.2012
Tomáš Balogh a Andrea Tóthová	30.6.2012
Peter Jaško a Martina Vlčková	21.7.2012

OPUSTILI NÁS

Tomáš Grochál	1938	1.4.2012
Juraj Dojcsán	1970	12.4.2012
Ľudovít Vincze	1930	19.4.2012
Alexander Csányi	1939	20.4.2012
Ondrej Csányi	1944	24.4.2012
Karol Sztrecsko	1941	3.5.2012
Július Borbély	1923	4.5.2012
Mária Maršovská, rod. Birkusová	1933	9.5.2012
Anna Mackovičová, rod. Jurčágová	1933	10.5.2012
Monika Rybárová, rod. Széplakiová	1955	16.5.2012
Ján Mojzes	1936	30.5.2012
Mária Széplakiová, rod. Borbélyová	1920	3.6.2012
Vajda Jozef	1937	13.6.2012
František Tóth	1930	17.6.2012
Imrich Széplaki	1946	5.7.2012

NOVORODENCI

Viktória Domonkosová	27.2.2012
Denisa Brandová	12.3.2012
Mia Mária Sesztáková	16.3.2012
Tomáš Alakša	27.3.2012
Réka Vaňová	3.4.2012
Bibiana Farkasová	6.4.2012
Olivér Ludas	6.4.2012
Eliáš Kollár	14.4.2012
Daniela Cingelová	17.4.2012
Angelika Jakubecz	17.4.2012
Simona Sziláviková	6.5.2012
Lucia Pokorná	9.5.2012
Dóra Farkašová	19.5.2012
Zoltán Veres	23.5.2012
Kiara Bednárová	7.7.2012

JUBILANTI

- 70. Apríl:** Truchlý Štefan, Szabová Zuzana, Bédiová Helena, Bara Anton, Ladicsová Magdaléna, Ing. Martinkovič Dezider, Sztrecsko Anton, Kopečná Mária
- Máj:** Plevková Mária, Vanyová Margita, Juhászová Irena, Vanyová Mária, Vajdová Eva, Mikóczyová Magdaléna, Tóth Vincent
- Jún:** Vanya Anton, Mészáros František, Vanyová Mária, Vanyová Margita, Sztiszskalová Mária, Virágová Zuzana, Sztrecsková Helena, Bogdányová Terézia, Tóthová Jozefa
- Júl:** Blažko Jozef, Ruzsiková Mária, Ondrejka Koloman, Vanyová Anna, Vida Tibor
- 75. Apríl:** Szárazová Mária, Csányiová Zuzana, Szikarová Irena, Žilinský Karol
- Máj:** Kopečná Júlia, Juhászová Viktória, Takács Ján, Bédiová Valéria
- Jún:** Jedináková Božena, Mojzes Alexej, Vanya Jozef
- Júl:** Csikósová Irena, Vinczeová Margita, Ivanič Vincent, Varga Anton
- 80. Apríl:** Labaiová Mária
- Máj:** Ballová Margita
- Jún:** Vidová Vilma, Bogdányová Júlia
- Júl:** Biróczy Anna, Paška Július, Ballová Helena, Kurucz Irena, Stojka Vojtech
- 85. Jún:** Kurucz Anton, Papová Emília
- Júl:** Tóthová Helena, Hrončová Margita, Máté Ladislav
- 90. Apríl:** Tanková Vilma
- Jún:** Borbélyová Oľga

Pán starosta, obyvatelov Tvrdosoviec už dávnejšie zaujíma téma využitia termálnej vody, ktorá už takmer 35 rokov len odteká. Pred voľbami ste aj Vy slúbili, že sa budete zaoberať možnosťami využitia termálnej vody. Je niečo nové v tejto oblasti?

– Rád by som vyzdvihol, že v mojom predvolebnom programe nenastalo v súvislosti s využitím termálnej vody skoré vyhlásenie. Pod „efektívnym využitím termálnej vody“ rozumiem nielen kúpanie, ale aj vy-

vikurovanie dostalo väčší priestor aj kúpanie. Viedli sme už viac rokov s vedením Poľnohospodárskeho družstva v tejto oblasti, ktoré sa od vzájomnej spolupráce nestránilo. Toto je dôležitý moment, pretože môže znamenať ďalší rozvoj nášho kúpaliska.

Na predchádzajúcich zasadnutiach Obecného zastupiteľstva sa hovorilo o problematike spracovania odpadu. Bola predstavená nová technológia, ktorej podstatou je ekologické spracovanie ko-

2007 a v úzkom okruhu regiónu (v okruhu 50 km) sa nachádza 5 takýchto závodov. Výsledkom spracovania je voda a tekuté hnojivo. Pre zaujímavosť v Rakúsku funguje približne 30 takýchto závodov na spracovanie odpadu. Ak budú rokovania úspešné, výstavba by sa v našich podmienkach mohla realizovať pri už jestvujúcej skládke odpadu. Rád by som vyzdvihol, že v tomto prípade by nešlo o novú skládku, ale naopak o postupné spracovanie a likvidáciu odpadu.

V predchádzajúcom čísle Tvrdosovského spravodaja sme mohli čítať, že obec podala viac žiadostí o dotácie. Čo by sme mali o tom vedieť?

– Áno. Podali sme viac projektov, z ktorých neboli všetky schválené. Medzi neúspešné patrí aj projekt na rekonštrukciu Domu služieb, to nás však ale neodradilo od toho, aby sme projekt podali ak bude ďalšia výzva. Program Dní sv. Štefana sa snažíme zabezpečiť z vlastných resp. zo sponzorských zdrojov, keďže na tento účel podaná žiadosť bola odmietnutá. Schválená však bola žiadosť tzv. MAS – „Miestnej akčnej skupiny Cergát – Váh“, do ktorej sme sa prihlásili spolu s obcou Palárikovo a Jatov, tu nám priznali sumu 13.167,- €. Počas roka sme podali množstvo ďalších i menších a úspešných projektov.

Spomínali ste, že medzi priority patrí predaj domácich výrobkov tzv. „predaj z dvora“. Čo to presne znamená?

– Od jesene 2011 legis-

latíva umožňuje, aby aj domáci výrobca, pestovateľ vedel predat svoje výrobky. Preto chceme umožniť našim obyvateľom - výrobcom a spracovateľom domácich produktov vyčleniť jeden deň v týždni, napr. piatok, kedy budú môcť bez poplatku za užívanie trhového miesta predávať svoje výrobky. To by znamenalo toľko, že obyvateľ Tvrdosoviec bude môcť predávať svoje výrobky v daný deň bez poplatku. Samozrejme v ostatných dňoch by platili podmienky v zmysle platného VZN.

Koncom augusta budú v našej obci Dni sv. Štefana. Aké programy pripravili organizátori?

– Podrobný program je možné nájsť na internetovej stránke obce na www.tvrdosovce.sk resp. v tomto čísle Tvrdosovského spravodaja. Piatkový koncert spestria Balázs Klári a Korda György, ako aj živý koncert skupiny Republic, ale okrem toho budeme viesť poslužiť aj prekvapením. V sobotu sa uskutoční konferencia partnerských miest, následne odhalíme stĺp priateľstva, ale chýbať nebude ani folklórny festival, už tradičná súťaž vo varení guláša, programy pre deti a dospelých, prvýkrát zorganizujeme vínnu ulicu. Hodové oslavy spestria kolotoče, večerné zábavy, futbalové zápasy.

Touto cestou mi dovoľte pozvať každého – malého i veľkého na XIV. Dni sv. Štefana. Verím, že každý si v nich nájde to svoje.

Ďakujem za rozhovor.

LB

Tulln an der Donau

kurovanie budovy našich základných škôl. Potrubia sú totiž k bazénom niekoľko rokov zavedené, bolo by ešte potrebné napojiť termálnu vodu na vykurovanie budovy základnej školy. Keďže táto investícia bude finančne zaťažovať tiež rozpočet obce, aj tento zámer bude potrebné rozbehnúť spoločne s poslancami obecného zastupiteľstva. Budem sa usilovať o to, aby sa v našich školách ešte pred spustením nového vykurovacieho obdobia tento plán podarilo zrealizovať. Samozrejme by bolo ideálne, keby popri

munálneho odpadu. Kde sa tento proces nachádza v súčasnosti?

– Začiatkom júna sme spolu s niekoľkými poslancami OZ navštívili obec Tulln an der Donau, nachádzajúce sa neďaleko Viedne, ktorá používa spomínanú technológiu na biologické spracovanie odpadu, kde nám predstavili princíp fungovania technológie. Tento spôsob likvidácie odpadu na Slovensku ešte nie je zaužívaný, ale v susedných členských krajinách EÚ patrí medzi uznávané postupy. Nami navštívený závod funguje od roku

PARTNERSKÉ MESTÁ A OBCE

Počas XIV. Dní Sv. Štefana sa v tomto roku prvýkrát uskutoční stretnutie priateľských a partnerských obcí a miest, v ktorom sa v rámci stretnutia predstavia jednotlivé delegácie. Stretnutie sa uskutoční dňa 25. augusta 2012 v Obecnom dome. Redakcia Tvrdošovského spravodaja od nasledujúceho čísla postupne uverejní články, v ktorých sa našim čitateľom predstavia jednotlivé partnerské mestá a obce.

BONYHÁD

Hlavné mesto regiónu „Völgy-ség“, ktoré sa nazýva aj mestom rodu Perczelov. Nachádza sa v južnej časti župy Tolna, 20 km od mesta Szekszárd a 40 km od mesta Pécs. Bonyhád je nielen centrom maďarských Nemcov, ale aj Sikulov z Bukoviny. Okrem nich sa tu usídlili aj deportovaní Maďari zo Slovenska, medzi nimi aj niekoľko rodín z Tvrdošoviec, ktoré našli nový domov v tomto krásnom mestečku. Starostovia obcí podpísali zmluvu o partnerstve v roku 1998.

ZETELAKA

Zetelaka sa nachádza 12 km severovýchodne od obce Székelyudvarhely v hornej časti údolia Nagy-Küküllő. Vtedajšie vedenie obcí nadviazalo prvý kontakt na Svetovom stretnutí maďarských starostov v Gödöllő. Od tohto stretnutia až dodnes trvá dobrý priateľský vzťah oboch obcí. V júni 1998 napriek veľkej vzdialenosti dobrý vzťah spečatili obce podpísaním zmluvy o priateľstve.

KÖRNYE

Obec Környe sa nachádza v Maďarsku, v župe Komárno-Ostrihom, 5 km od mesta Tatabánya. K prvému stretnutiu obce Tvrdošovce a obce Környe došlo v rokoch 1947-1948, keď deportovali Tvrdošovčanov maďarskej národnosti z ich domovov a presťahovali ich do obce Környe. Pred dvoma desaťročiami tieto obce znova nadviazali vzájomnú spoluprácu v oblasti kultúry. V roku 2003 sa začala spolupráca aj medzi miestnymi základnými školami. Samosprávy obcí spoluprácu potvrdili aj písomne v roku 2007 v Tvrdošovciach a o rok neskôr sa podpísala zmluva aj v obci Környe.

TARDOS

Obec Tardoš sa nachádza v srdci pohoria Gerecse, v tichom a prekrásnom údolí, ktoré je obklopené zelenými lesmi. Obec je ľahko dostupná od Taty (10 km), od mesta Tatabánya (20 km), od Budapešti (55 km) a od Ostrihomu (42 km). Počas hanebných de-

portácií po II. svetovej vojne sa niekoľko rodín z obce Tardoš rozhodlo skúsiť šťastie práve v Tvrdošoviach. Táto boľavá spomienka poskytla priestor na zrod niečoho nového, a to partnerstva dvoch obcí, ktoré je založené na vzájomnej úcte a úprimnom priateľstve jednotlivcov.

PILISCSEV

Obec Piliscsév sa nachádza 40 km západne od hlavného mesta, v župe Komárno-Ostrihom, na kraji Dorogskej kotliny. Máloktorá dedina sa môže pyšiť takou zemepisnou polohou, akú má slovenská národnostná obec Čív, ktorú z troch strán objímajú vrchy. Naše obce už niekoľko rokov pestujú pekný družobný vzťah, zámer priateľstva podpísali v roku 2011.

NAGYATÁD

Nagyatád-„mesto parkov, sôch i kúpeľov“ sa pyši 800 ročnou históriou, počas ktorej jej boli trikrát pridelené mestské privilégiá. Vzťah medzi

dvoma obcami sa zrodil z iniciatívy Vincenta Kopecsného, rodáka našej obce, ktorý toho času bol činný vo vedení Klubu dôchodcov v Nagyatáde a pozval dôchodcov zo svojej rodnej obce. Vzťah sa ďalej prehľboval počas niekoľkých športových podujatí „Hra bez hraníc“, na ktorých sa zúčastnila i delegácia z našej obce. Počas tohtoročných Dní sv. Štefana sa podpíše zámer priateľstva medzi mestom Nagyatád a našou obcou.

SZÁKSZEND

Obec sa nachádza na juhovýchodnej hranici územia Bársonyos, 17 km na juh od odbočky do obce Nagyigmánd na diaľnici M1. Obec Szákszend vznikla v roku 1984 spojením dvoch obcí Szák a Szend. Spolupráca našich obcí sa začala priateľstvom a prácou našich folklórnych tanečných súborov počas spoločných stanovačiek a tanečných sústreduj. Neskôr nadviazali kontakt aj miestne kluby dôchodcov a dnes sa môžeme pochváliť priateľstvom a spoluprácou aj na úrovni samospráv.

OBEČNÁ POLÍCIA INFORMUJE

Od marca tohto roku do konca mája vykonala Obecná polícia 109 výjazdov k rôznym prípadom, kde riešila prevažne susedské spory, občianske spolunažívanie, drobné krádeže, výtržnosti, priestupky proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky a samozrejme porušovanie VZN obce Tvrdosovce.

SKLÁDKY S ODPADOM

V mesiaci apríl pri príležitosti Dňa Zeme sa v našej obci konalo veľké upratovanie, ktorého cieľom bolo odstránenie nelegálnych skládok odpadov, ktoré vynášajú bezohľadní a nezodpovední obyvatelia našej obce. Obecná polícia v súvislosti s veľkým upratovaním vykonala rozsiahlu kontrolu lokalít, kde sa v minulosti vyskytovali nelegálne skládky a vyhotovila fotodokumentáciu o týchto miestach. Na základe tohto zmapovania boli rozmiestnené skupiny pracov-

vila ďalšia skládka s odpadom a príslušníci OcP aj v tomto prípade úspešne vypátrali pôvodcu.

Obecná polícia vyzýva a upozorňuje občanov, aby nevynášali svoj odpad na miesta, ktoré na to nie sú určené, pretože Obecná polícia bude nekompromisne ukladať blokové pokuty!

NOVÉ DOPRAVNÉ ZNAČKY

V obci sú od konca mesiaca apríl osadené nové dopravné značky na ulici Obchodná, a to dopravná značka s označením B5 - Zákaz vjazdu

s dopravným obmedzením a parkovisko,

2. zo všeobecnej úpravy cestnej premávky, ktorou sa zakazuje zastavenie, státie a vjazd vozidiel.

Dňa 18.5.2012 túto novo osadenú dopravnú značku B5 na Obchodnej ulici nerešpektovali hneď traja vodiči nákladných vozidiel, ktorý sa týmto dopustili priestupku, za ktorý im bola na mieste uložená bloková pokuta.

POHOVOR SO ŽIAKMI V ZŠ

Príslušníci OcP sa dňa 09.05.2012 zúčastnili na pedagogickom pohovore so žiakmi ZŠ s VJM Károly Szemerényiho v Tvrdosovciach. Spolu s pani riaditeľkou a triednymi učiteľmi boli vykonané návštevy tried I. až IV. ročníka, kde sa príslušníci OcP prihovárili deťom a vysvetľovali hlavné povinnosti žiakov a mravné správanie sa žiakov. Pohovor bol zameraný na výchovu ne-disciplinovaných žiakov, ktorí si radi bez opýtania „požičiavajú“ písacie alebo iné školské pomôcky od spolužiakov, odvrávajú na hodine učiteľom, alebo majú veľmi vysoký počet vymeškaných hodín.

UKRADNUTÉ PLANTY

Obecná polícia v mesiaci máj riešila medzi mnohými prípadmi aj prípad krádeže plánt paprik a rajčín zo záhrady na Novozámockej ceste. Na základe stôp, ktoré páchatel zanechal na mieste neúrekom, nebolo pre príslušníkov OcP ťažké vypátrať, kto tieto planty ukradol. Na základe nájdených stôp sa predviedla osoba F.B. u ktorého sa zaistili tenisky, ktorých vzor podošvy sa zhodoval s odtlačkami v záhrade. Osoba F.B. sa k skutku priznala. Nakoľko sa jedná už o viaceré krádeže u tohto mladíka (recidivistu), bolo o krá-

deži vyrozumené OO PZ v Nových Zámkoch, ktoré prípad prevzalo.

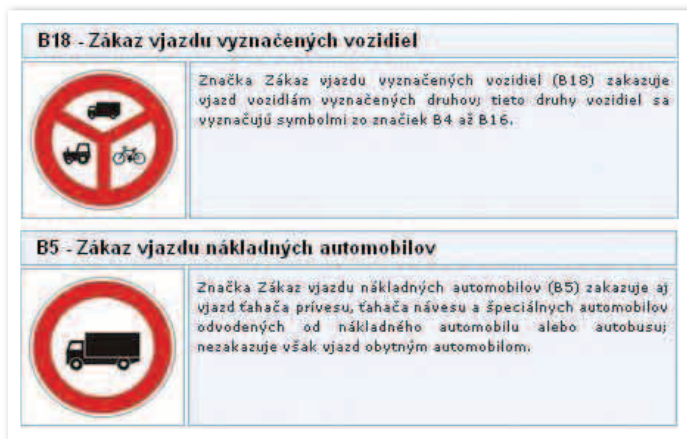
DOPRAVNÁ NEHODA NA ULICI ŽELEZNIČNÁ

V noci zo 7.4.2012 na 8.4.2012 sa v obci na Železničnej ulici stala dopravná nehoda, pri ktorej mladík P.R. pod vplyvom alkoholu nezvládol vedenie motorového vozidla a so svojim terénnym vozidlom zdemoloval zábradlie na moste a vletel do miestneho potoka. Ešte pred tým mladík stihol svojou bezohľadnou jazdou poškodiť stĺp verejného osvetlenia na ulici Mlynská. Prípad prevzalo OR PZ v Nových Zámkoch. Mladíkovi bol na mieste zadržaný vodičský preukaz. Našťastie k zraneniam nedošlo.

VÝTRŽNOSTI NA DISKOTÉKACH

Obecná polícia takmer každú sobotu pravidelne rieši prípady výtržností a bitiek počas diskotiek, do ktorých sa zapájajú podnapité osoby, ktoré sa posilnené alkoholom nezmeštia do kože a snažia sa vyprovokovať bitku, alebo sa dopúšťajú vandalizmu a poškodzujú v obci dopravné značky, vysadené stromčeky a podobne. V lepších prípadoch dochádza „len“ k rušeniu nočného kludu, ktorého sa dopúšťajú cestou domov z diskotéky.

Príslušníci
Obcej polície

Nové dopravné značky na ulici Obchodná a Kukučínova ulica

níkov a dobrovoľníkov. Napriek všetkej snahe mať pekné a čisté prostredie, v ktorom žijeme, príslušníci OcP už 1. 5. 2012 objavili novú nelegálnu skládku s odpadom v jarku na Gaštanovej ulici smerom k bývalému stredisku PD č. III. Medzi odpadmi sa príslušníkom OcP podarilo nájsť aj predmet, ktorý jasne poukazyval na pôvodcu vneseného odpadu. Príslušníci ešte v ten deň vykonali výjazd k rodine M.G., ktorá sa na základe dôkazov priznala. Obecná polícia na mieste udelila blokovú pokutu vo výške 20 € a rodina musela odpad z miesta ihneď odstrániť. O necelé dva týždne sa na tom istom mieste obja-

vník nákladných automobilov a na ulici Kukučínova bola osadená dopravná značka s označením B18 - Zákaz vjazdu vyznačených vozidiel.

Obecná polícia podľa §3 ods. 1 písm. f) zákona 564/1991 o obecnej polícii objasňuje priestupky proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky spáchané neuposluchnutím pokynu vyplývajúceho

1. z dopravnej značky: zákaz zastavenia, zákaz státiť, zákaz vjazdu, zákaz odbočovania, zákaz otáčania, prikázaný smer jazdy, prikázaný smer obchádzania, vyhradené parkovisko, obytná zóna, pešia zóna, školská zóna, zóna

POZOR ZMENA!

Vstúpili do platnosti nové sadzobníky pokút za dopravné priestupky.

Sadzobníky sú zverejnené na internetovej stránke OcP:

<http://op.tvrdosovce.sk>

Z ČINNOSTI KOMISIE ŠKOLSTVA, KULTÚRY A SPOLOČENSKÝCH PODUJATÍ PRI OBECNOM ZASTUPITEĽSTVE

Už sám názov našej komisie prezrádza, že v sebe zahŕňa dve dôležité zložky nášho života, a to **školsťvo a kultúru**. Naša obec patrí medzi najväčšie obce na Slovensku. Vychováva vo svojich výchovno-vzdelávacích inštitúciách v MŠ na Hlbokej ulici, v MŠ s VJM a v Materskej škole sv. Štefana v súčasnosti okolo 140 detí. Prvé dve sú v zriaďovateľskej pôsobnosti obce, cirkevnú materskú školu zriadilo Nitrianske biskupstvo. V dvoch základných školách s právnou subjektivitou, ktorých zriaďovateľom je obec, v ZŠ Jána Amosa Komenského a v ZŠ Károlya Szemerényiho s VJM je v súčasnosti okolo 460 žiakov a sídli v jednej budove. Je dôležité, aby deti a žiaci mali vytvorené optimálne podmienky na výchovu a vzdelávanie, na zdravý psychický a telesný rozvoj. Môžeme konštatovať, že naše deti tieto podmienky vytvorené majú. Škôlky a školy sú dobre vybavené pre vzdelávanie po metodicko-výchovnej stránke. Samozrejme, tak ako v inej sfére života, aj tu sa nájdu problémy, ktoré treba odstraňovať. Zariadenia MŠ disponujú dobrou výbavou didaktických, technických a pracovných materiálov. Čo im ale chýba, to sú v MŠ na Hlbokej ulici preliezačky s fixnou výbavou dvora a dokončenie rekonštrukčných prác na školskom dvore. Vo vnútornom priestore sa pokúšali aj so zriadením samotnej telocvičnice z bývalej pracovne, podali vypracovaný projekt, ktorý však nebol odsúhlasený. V priestoroch dvora Cirkevnej materskej školy sv. Štefana a materskej školy s VJM deťom asi najviac chýba zeleň, aby si mohli oddýchnuť v chládku pri svojich hrách a pobytach na čerstvom vzduchu. V minulom roku školy prešli rekonštrukciou pomocou projektu z eurofondov. Čo nám ale zostáva riešiť, sú rekonštrukcie časti telocvičnice a sociálnych zariadení v jednom krídle budovy ZŠ Jána Amosa

Komenského. Aj napriek tomu si môžeme povedať, že výchovno-vzdelávací systém v našej obci funguje naozaj dobre. Veľmi dobrou odozvou zo strany rodičov je zriadenie pobočky ZUŠ, v ktorých momentálne pracuje výtvarný a hudobný odbor s kvalifikovanými učiteľmi. Práve úlohou našej komisie pri zasadnutiach je mapovať situácie v jednotlivých zariadeniach, odovzdávať informácie, posúvať ich pred OZ, vymieňať si pracovné skúsenosti, upozorňovať na novinky v legislatíve, ale sa aj podeliť

Zástava, Občianske združenie Živé tradície, Občianske združenie Lucerna, 60. skautský zbor Sándora Síka, ktorí sú aj sami realizátormi mnohých zaujímavých projektov v obci. Pri našich pracovných zasadnutiach sa snažíme vždy aktuálne riešiť potrebné udalosti, rozdiskutujeme dané problémy a hľadáme na ne najvhodnejšie riešenia. Celý kultúrny život v obci zastrešuje kultúrny úsek pri obci pod vedením Mgr. Csilly Rybárovej, s ktorou sú jednotlivé kultúrne a spoločenské organizácie v kaž-

Gitarový koncert

o úspechy, nové postupy, alebo naopak upozorňovať na vzniknuté problémy.

Kultúrna tradícia v našej obci je veľmi bohatá a stavia na pestrej histórii. Ako málokterá obec v okolí sa môžeme popýšiť radom kultúrnych skupín. Spomeniem z Csemadoku - ženský zbor Fehér akác, mužský zbor, citaristky Zengő négyes, Citaristi a Spevácky zbor Rozmarín pri Klube dôchodcov. Všetky tieto folklórne skupiny šíria doma aj v zahraničí dobré meno svojej obce a pracujú na takých úrovniach, že zo súťaží si prinášajú krásne ocenenia a prestížne umiestnenia. Nechýbajú ani na jednom obecných podujatí a právom môžeme byť na nich pyšní. Dokonca sú sami aj realizátormi niektorých kultúrnych aktivít. Okrem nich pracujú v obci združenia, ktoré takisto vo veľkej miere prispievajú ku kultúrnemu rozvoju obce. Spolok železničiarov

dodennom styku. Jednotlivé nácviky a skúšky skupín prebiehajú priamo v Obecnom dome, Klub dôchodcov a skauti majú svoje sídla. V Obecnom dome funguje aj nemalá knižnica s maďarskou a slovenskou literatúrou, v ktorej prebieha aj digitalizácia údajov. Aj káblová televízia prešla určitou zmenou zo strany Carismy - zriaďovateľa. Vysielač čas je trikrát za deň, o 10.00, o 14.00 a 18.00 hodine. Vysiela sa striedavo v jazyku slovenskom a maďarskom, aj so slovenskými titulkami. Aj Tvrdošovský spravodaj zmenil svoju tvár. Snaží sa obsahovo zaujať, vychádza vo farebnom spracovaní, práve preto sa musel aj cenovo upraviť. Väčšina spoločenských podujatí sa odohráva v Obecnom dome za veľkej spolupráci škôl, škôlok a kultúrnych skupín. Práca kultúrnych skupín je tiež podmienená finančne, potrebujú sa ošatiť, na vystúpenia odcestovať, privítať

a pohostiť družobné skupiny. Preto sa každoročne na pokrytie určitej časti činnosti kultúrnych skupín, spolkov, združení a fondov vyčleňuje čiastka z obecného rozpočtu, odsúhlasovaná kultúrnou komisiou a obecným zastupiteľstvom. Naša komisia je početná, veď zastupuje všetky školské inštitúcie a dôležité kultúrne skupiny. Členovia prichádzajú s novými nápadmi, námetmi, je na nich spoľahnúť. Vedia svojej práci obetovať energiu, voľný čas a pristupujú k nej zodpovedne. Takým príkladom spolupráce sú aktivity na Deň detí a aj aktivity počas všetkých troch Dní sv. Štefana, keď každý z nich priloží ruku k dielu. Ja im za to ďakujem. Samozrejme, chceli by sme kultúrny život v obci obohatiť. Vieme, že nie je všetko ideálne. V spolupráci s obecným úradom sme vypracovali aj viacero projektov, kde sme chceli podchytiť hlavne stredoškolskú mládež. Cítime tu akési vákum. Preto máme na mysli vytvoriť Klub mladých, kde by sa mládež stretávala, vymieňala si skúsenosti v oblasti literatúry, hudby, filmov, realizovala výstavy, besedy a podobne. Touto cestou vyzývam mládež, aby sa aj oni vlastnou iniciatívou pričínili o dianie v obci, tlmočili svoje požiadavky a zároveň ich pomohli realizovať. Veď našou snahou je dať možnosť kultúrne sa vyžiť všetkým.

PaedDr. Iveta Mészárosová
predsedníčka komisie

Schválené dotácie pre verejno-prospešné organizácie z rozpočtu obce na rok 2012

MO CSEMADOK	1500
Klub dôchodcov	1500
MS Slov. červeného kríža	1100
Spolok železničiarov „Zástava“	630
OZ Lucerna	1100
60. skautský zbor	1350
ZO ZPCCH a SZTP	250
OZ Živé tradície	410
Poľovnícke združenie	630
Rozvojový fond pre maď. deti	300
Fond Ďatelinka	300
Fond Szent István Óvoda	300
ŠK Tvrdošovce	30 000

Mgr. Judita Veresová

MAJÁLES VO VEĽKOM

Prvého mája 2012 sa uskutočnil majáles na športovom ihrisku. Obec Tvrdošovce zor-

ganizovala program, ktorý obyvateľom obce, deťom aj

dospelým poskytol celodenný, zaujímavý a zábavný Majáles.

Na športovom ihrisku sa uskutočnil prvý majálesový futbalový turnaj, kam sa mohol prihlásiť každý. Do súťaže sa zapojili skupiny Csaby Bírócziho, Tomiho Birkusa, Rio Presso, Shey hay a Starbec-u, ktorí si zmerali sily na umelom trávniku. Početné obecnstvo sa cítilo veľmi dobre, veď videli ozajstné zápasy. Nielen diváci ale aj súťažiaci mali o dobrú náladu postaranú. Prvé miesto patrilo skupine Star-

bec. Organizátori boli spokojní s priebehom turnaja a s radosťou prijali vysokú návštevnosť a priateľskú atmosféru.

V teplom počasí, v tieni stromov, 60. skautský zbor Sándora Sika pobavil deti s kruhovými hrami. Vďaka rodine Bögi sa mohol každý previesť na koči s poníkom. Nemohlo chýbať ani maľovanie na tvár, kde sa mnohí premenili na svojho rozprávkového hrdinu, niektorí na psíka alebo motýlika. Pod dohľadom miestnych hasičov sa mohla opekať slanina alebo klobása.

V podvečerných hodinách sa začal koncert rockovej skupiny Big If, ktorý sa postaral o dobrú zábavu. Ako je už tradíciou, na záver podujatia sa zapálil táborový oheň. Avšak, týmto sa deň neskončil, pretože hudba hrala do neskorého večera.

XIII. ROČNÍK MEDZINÁRODNEJ A REGIONÁLNEJ AMATÉRSKEJ SÚŤAŽE VÝTVARNÝCH PRÁC A FOTOGRAFIÍ

Na súťaž si už spomíname viac rokov dozadu. Jej cieľom je osloviť okolité obce v našom regióne a družobné obce a mestá z Maďarska, Rumunska a Ukrajiny, tým zabezpečiť pevnejšiu spoluprácu.

Otvorenie výstavy sa konalo 15. mája 2012 v Obecnom dome. Organizátori prichystali pre prítomných hostí krátky kultúrny program. Žiaci dvoch základných škôl – Enikő Benkő a Alexandra Igaz - zaspievali maďarské a slovenské ľudové piesne.

Vystavených bolo takmer 190 výtvarných diel, ktoré poukazovali rôznorodosť ľudí, pestrofarebnosť sveta, zážitky a radosť z výletov.

Odborná porota počas hodnotenia súťažných diel dbala nielen na krásu práce ale aj na samostatnosť, jedinečnosť, cit a fantáziu. Na základe

rozhodnutia odbornej poroty vznikli tieto výsledky:

z prác Základnej školy Károlya Szemerényiho za „najlepšie dielo“ bolo vyhodnotené dielo **Cintie Szabóovej**. Mimoriadne ceny dostali **Léda Bíróczi, Dávid Dózsa** a **Max Mojzes**. **Cintia Vargová** zo Základnej školy Jána Amosa Komenského dostala cenu za najlepšie dielo, a mimoriadnu cenu dostali **Evelin Fugli, Samuel Mojzes** a **Samuel Buják**. Z výtvarných diel mesta Bonyhád cenu za najlepšie dielo dostal **János Zalán**, mimoriadne ceny dostali: **Dalma Szentes, Izabell Bauer** a **Dóra Halász**. Z výtvarných diel obce Környe najlepším dielom bola práca **Katy Bukovics**, mimoriadnu cenu dostala **Diána Demeiter**. Cenu za najlepšie dielo z Dvorov nad Žitavou si zaslú-

žila **Tímea Végh** a z Palárikova **Eleonóra Kodadová**. Z miestnej umeleckej školy najlepšiu cenu

a **Alex Sós**. V kategórii fotografií sa zrodili tieto výsledky: 1. **Róbert Kollár** (Tvrdošovce), 2. **Viola Jakab** (Bonyhád), 3. **Tibor Vanya** (Tvrdošovce).

dostala kolektívna práca „Hlavy“. Mimoriadnu cenu si zaslúžili **Sebastián Borbély**

VÝSTAVA KAKTUSOV A SUKULENTOV

Už tradične sa koná v máji výstava kaktusov a sukulentov v Obci Tvrdošovce. Hlavným organizátorom tejto výstavy je Vincent Balogh, ktorý nielen zbiera tieto pichľavé rastliny, ale ich aj pestuje a rozmnožuje. Na výstave si každý mohol pozrieť stovky druhov kaktusov a sukulentov, ktorých

zberateľmi sú Alžbeta Jaššová, Marta Truchlyová, Vincent Balogh, Ivan Behula a Ladislav Kele.

Návštevníci mohli obdivovať krásu rastlín, ktoré sú typické pre púštne oblasti a mohli sa oboznámiť s rastlinami iných kontinentov. Počas celej výstavy bol zabezpeče-

ný poradenský servis, predaj širokého sortimentu kaktusov a sukulentov, a tiež bola pripravená tombola.

DEŇ DETÍ V TVRDOŠOVCIACH

2. júna 2012 sa deň detí konal v priestoroch obecného múzea. Pre deti boli pripravené rôzne atrakcie a prekvapenia. Programy sa začali o 9.-ej hodine kruhovými hrami, súťažami, kde deti ľahko prekonávali prekážky v súťažných disciplínach. Pri remeselníckych stoloch sa tvorili papierové ruže, šikovnejší si mohli vlastnoručne vytvoriť šperky, zvieratká z bavlny, mnohí stáli v rade pri malebnej stene a iní zas pri maľovaní na tvár.

Pre deti boli vytvorené spoločenské hry, mohli vyloviť z vody umelohmotné fľaše, mohli hádzať do cieľa, alebo vyskúšať si obrovskú hru mlyn. Neskôr si mohli pozrieť motorkárov, a tí odvážnejší si ich mohli aj vyskúšať.

Tí, ktorí počas dňa boli hladní, mohli si podľa vlastnej chuti pripraviť palacinky. Členovia novozámockej AGILITY

CLUB JUMPER predstavili kynologické ukážky, kde si deti mohli vyskúšať prevedenie psov cez prekážkovú dráhu. Nemohli

na parkovisku pred športovým ihriskom. Hasičské auto si

chýbať ani dobrovoľní hasiči, ktorí svojím autom čakali deti

mohli prezrieť zblízka, mohli si sadnúť do auta a tí šikovnejší si mohli vyskúšať triafa-

nie fľaš prúdom vody.

Touto cestou sa chceme poďakovať každému, kto prispel k uskutočneniu tohto dňa.

Mgr. Csilla Rybárová

ZO ŽIVOTA ZÁKLADNEJ ŠKOLY J. A. KOMENSKÉHO

A rána prídu tiché. Neza-zvoní budík, nebudeme splašene behať po izbe a zháňať nedopísanú domácu úlohu, prezuvky či desiatu. Toto ti-cho každoročne víťame vždy počas prázdnin. Kým sa tak stane, obzrime sa na začiatok.

Prváci si konečne oddýchnu od úmornej práce. Za svoje výsledky si prevzali od pani učiteľky Gabriely Tóthovej a Henriety Csandovej prvé vysvedčenie. Na výbornú zvládli nielen čítanie, pís-

milé pani učiteľky, páni učители za úspešnú reprezentáciu školy. O zaujímavých podujatiach a úspechoch sa dočítate na internetovej stránke školy vďaka pani učiteľke Eve Šrámkovej. Veľké ďakujem patrí deviatačke Daniele Hložákovej za 9. miesto na Olympiáde SJL. Sofii Rácovej za II. miesto v Šalianskom Matkovi. V Hviezdoslavovom Kubíne si odniesli ceny – II. miesto Renata Vinczeová, III. miesto Denis

v Brandýse nad Orlicí v rámci programu trojstretnutia. Deje-pisnej olympiády sa zúčastnilo 7 žiakov. Úspech si odniesol Martin Pap a Peter Mészáros. Deviatka Nikolas Varga bol úspešný na BiO s projektom Cukrovka. Každoročne sa darí na geografickej olympiáde Mironovi Siposovi, ale tento rok bol mimoriadne úspešný. V matematickej olympiáde sa najviac darilo piatakov Viktorovi Vrabcovi a deviatakov Denisovi Vaskovi. Keďže deviatka Denis, úspešný reprezentant KK MO, odchádza, verím, že vo Viktorovi rastie nový nasledovník. V Pytagoriáde sa najviac darilo Martinovi Papovi a tretiakovi Dávidovi Tkáčikovi. Práve Dávidko spolu so spolu-žiakom Adamom Borbélyom patrili v medzinárodnej súťaži Klokán k najlepším riešiteľom. Tento rok sa zapojili do súťaže i prváci a najlepšie boli dievčatá – Anička Blažková a So-nička Petríková. A že deviataci skončili úspešne a bez úrazu o to sa postarali zdravotníčky – Dominika Budová, Natália Bujáková, Cindy Karacsónyová, Viktória Szabóová, Renata Vinczeová. V športe sa darilo atlétom Richardovi Szabovi, Nikolasovi Bogdányovi, Kevinovi Kelemu, Kristiánovi Kubatkovi, striebornej Nikolette Weibelovej a zlatému Lukásovi Szikorovi. Nemenej zdatní boli i futbalisti a florbalisti. V domácej lige florbalistov na I. mieste skončila VIII. A trieda. Ceny do súťaže venovala pani Schvábová.

Aj tento školský rok pracovali nielen žiaci, ale i usilovní pedagógovia. Za svoju tvorivú prácu si prevzali i osvedčenia. Na zlepšenie materiálneho vybavenia školy učители podávali projekty. Z ôsmich

podaných projektov bolo 5 úspešných. Tri z Nitrianskeho samosprávneho kraja, ktoré podal pán učiteľ Roman Ludas a pani učiteľka Erika Juhošová, jeden z MŠ SR Zdravie a bezpečnosť v školách 2012 z dielne pani učiteľky Henriety Csandovej a Evy Vinceovej. Pani zástupkyňa Iveta Mészárosová vďaka projektu z Nadácie Volkswagen Slovakia získala multifunkčnú jazykovú učebňu. Poďakovanie patrí i pánovi učiteľovi Františkovi Pavúkovi, ktorý naďalej zveľaďuje zelenú oázu, ktorú vybudoval v rámci enviroprojektu. Úspešní boli i naši herci - piataci, ktorí zahrali Malého princa pod príslym režisérskym dohľadom Eriky Juhošovej.

Je ešte veľa nenapísaného, ale množstvo prežitého. Prijemné spomienky si určite odniesli deti domov zo stanovného tábora, ročníky 1-4 z výletu loďou a z tvorivých dielní, či z 24 hodinového pobytu v škole pod rúškom kriminalistiky, ktoré vymyslela a pripravila Monika Vanyová.

Na záver sa mi dovoľte poďakovať všetkým rodičom, starým rodičom, organizáciám a podnikateľským subjektom, ktorí materiálne alebo finančne prispeli žiakom školy na ich aktivity a činnosti.

Mnoho zdravia, šťastia, Elánu nielen vo vašich rukách a slnka. Počas týchto dvoch mesiacov si oddýchnite a načerpajte nové sily, aby sme spoločne úspešne zvládli ďalší školský rok. Nech je vždy naplnené motto školy: Šťastný je žiak, ktorý sa dostal do rúk svedomitého učiteľa.

I cesta dlhá tisíc kilometrov sa začína prvým krokom.

Mgr. Jana Micsinaiová

**Sme k Vám bližšie,
než si myslíte**

coop
JEDNOTA
DUNAJSKÁ STREDA

Multifunkčná jazyková učebňa

nie, ale i počítanie, kreslenie, informatiku a hlavne, boli hviezdami na otvorených hodinách, vystúpeniach a slávnostnej akadémii. Aby postúpili o krok vpred, deviataci im uvoľnia miesto. Oni sami sa stanú opäť prvákmi a budú spoznávať znovu niečo neznáme a zaujímavé podľa zamerania, ktoré si zvolili. Na novej ceste im prajeme dobré vetry do plachiet a šťastný prístav v študentskom živote.

Škola je jedna veľká rodina. Všetko prežívame spolu. Tešíme sa z každého dňa, pretože v našom povolani vidíme veľké pokroky. Musím sa poďakovať vám, milí žiaci, i vám,

Csanda a Natália Bujáková. Práca piataka Krištofa Mojzeša, Chceme pomáhať ľuďom aj prírode, odštartovala úspechy v literárnych súťažiach. Krištof získal ocenenie v súťaži Európa v škole. Pridala sa Noemi Horváthovej v súťaži „Prečo mám rád slovenčinu“ a víťazstvo završila Réka Bogdányová v celoslovenskej súťaži „Komenský a my“. Ocenenie za prácu s deťmi si prevzala z rúk pána prezidenta okrem Noemi i pani učiteľka Eva Vinczeová. Výborne reprezentovali i naše speváčky Kristínka Kuruczová, Lenka Zsilinszká a Renatka Vinczeová. Lenkin hlas zaznel i v družobnej škole

PESTRÝ ŽIVOT V MATERSKEJ ŠKOLE

V materskej škole na Hlbokej ulici máme za sebou veľmi pestrý školský rok. Okrem každoročných akcií týkajúcich sa ročných období sme tento rok zorganizovali aj veľa nových, ktoré boli veľmi úspešné.

V spolupráci s našimi pani kuchárkami sme v decembri pred Vianocami s deťmi piekli vianočné pečivo. Na potešenie nás aj rodičov našich detí sa podarilo uskutočniť aj vianočné besiedky, ktoré doteraz museli byť pre chorobnosť detí takmer každý rok zrušené. Tento rok sme ako novinku v materskej škole po prvýkrát vyskúšali plavecký kurz pre deti, ktorý prebiehal v Thermal Hoteli Poľný Kesov. Vďaka dobrej spolupráci so zástupcami hotela a vedenia našej materskej školy mal tento kurz veľký úspech. Deti sa na ňom zoznamovali s vodou, naučili sa správne dýchať pri plávaní a zadržiavať dych pod vodou. Taktiež si osvojili si základy plávania a splývania na vode. Na poslednej hodine dostali deti diplomy, ktorými boli pasovaní za nebojácnych plavcov.

Výlety sú tiež každoročne našou súčasťou, hlavne v mesiacoch máj aj jún. V tomto školskom roku sme však už na jeseň boli na výlete v Bratislave, kde sme navštívili bábkové divadlo. Pri príležitosti dňa detí navštívili koncom mája všetky deti z materskej školy aj

s pani učiteľkami a pani upratovačkami Farmu Humanita, na ktorej mali možnosť z bezprostrednej blízkosti pozorovať zvieratká, dotýkať sa ich a niektoré aj nakrmiť. Na deň detí sa uskutočnil výlet do maďarského Győru, kde navštívili deti spolu s rodičmi zoologickú záhradu a zábavný park pre deti.

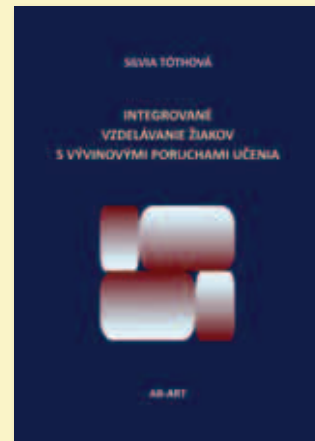
Naša materská škola sa každým rokom čoraz viac otvára verejnosti a hlavne našim rodičom, čoho dôkazom sú aj otvorené hodiny v troch triedach, na ktoré sa mohli prísť pozrieť. V triede predškolákov boli na tejto otvorenej hodine okrem rodičov detí prítomní aj hostia zo Základnej školy Jána Amosa Komenského v Tvrdošovciach, ktorým sa u nás veľmi páčilo a s výkonmi, ako aj s vedomosťami našich detí, boli veľmi spokojní. V malej triede už tradične počas celého roka prebieha raz do týždňa adaptačný program, kde sú vítané deti od dvoch rokov aj so svojimi rodičmi. Tu majú možnosť pozorovať prácu učiteľky s deťmi, jej prístup k novým deťom, ktoré nastúpili v priebehu roka, ako aj ich postupné privykanie na režim dňa a dochádzku do materskej školy. Deti, ktoré s rodičmi navštevujú adaptačný program, sa oboznamujú s prostredím materskej školy. Počas hier spoznávajú svojich rovesníkov a budúcich kamarátov, s ktorými budú od septembra chodiť do jednej triedy.

Veľmi sme vďační rodičom, ale aj príbuzným našich detí, ktorí navštevujú aj našu stránku na Facebooku. Prostredníctvom nej chceme aj im priblížiť život v našej materskej škole. Všetkým veľmi pekne ďakujeme a sme radi, že sa Vám môžeme aj takouto formou prezentovať.

kollektív MŠ

Ponuka knihy

Koncom apríla vyšla kniha PaedDr. Silvie Tóthovej pod názvom: Integrované vzdelávanie žiakov s vývinovými poruchami učenia. Publikáciu vydalo vydavateľstvo AB-ART. Inšpirácia na vydanie knihy vzišla z každodennej potreby riešenia problému adaptácie detí s vývinovými poruchami učenia do vyučovacieho procesu, s ktorou sa pedagógovia

berá sa korekciami porúch učenia, obsahuje aj postupy individuálnej integrácie žiakov s poruchami učenia, ponúka teóriu tvorby individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu ale aj

praktickú časť, ktorá nás oboznamuje s prácou so začlenenými žiakmi.

Okrem teoretickej, legislatívnej roviny kniha ponúka bohaté skúsenosti zo škol-

govia stretávajú v posledných rokoch čoraz častejšie. Niektorí žiaci zvládnu prekážky v učení bez väčších problémov, iní s obavou a strachom v očiach. Niekedy pritom stačí len málo, vžiť sa do situácie detí s poruchami učenia a pochopiť ich námahu, ktorú musia vynaložiť na to, aby sa čo i len málo vedeli výkonmi priblížiť k deťom, ktoré tento handicap nepoznajú.

V knihe sa môžete dočítať o problematike špecifických porúch učenia, ktoré nadobúdajú čoraz väčšie parametre. Publikácia vysvetľuje základnú terminológiu a typy jednotlivých porúch učenia, ako je napr. dyslexia, dysgrafia, dysortografia atď. Poukazuje na diagnostické metódy, zao-

skej praxe, čo môže byť užitočné tak pre odborníkov, predovšetkým pedagógov, školských psychológov, špeciálnych pedagógov ako aj pre rodičov, nakoľko sa v nej spája teória s každodennou praxou. Ponúka riešenia pre školy, odporúčania pre prax so zameraním na edukáciu žiakov so špecifickými poruchami učenia na druhom stupni základnej školy podľa individuálnych vzdelávacích programov.

Autorka knihy ako pedagóg a zároveň špeciálny pedagóg svoje vedomosti a skúsenosti zužitkováva v každodennej praxi, svoju publikáciu ponúka pre tých rodičov, ktorí majú záujem o osobný rozvoj svojich detí.

HM

ČO, TO O SPISOVATEĽKE

Gabriele Futovej

Keď som pred pár rokmi vyberala žiakom texty na recitačnú súťaž, pristihla som sa, že ma zaujala kniha pre deti a mládež s názvom *Moja mama je bosorka*, od Gabrie-

prvýkrát sa nám to nepodarilo, sprostredkovala nám stretnutie s tiež veľmi obľúbeným spisovateľom Romanom Bratom, s ktorým ona úzko spolupracuje. Beseda sa konala v škole

sa s nimi aj o svoje súkromie a zábavne odpovedala na ich zvedavé otázky. Staršie deti jej slová takmer hltali a po pár minútach bola ako jedna z nich. Zažili sme s ňou veľmi milé popoludnie. Je to žena, ktorá netrpí slávou, práve naopak. Vraj ju jej deti Eliška a Maroš upozorňujú, aby sa chovala ako spisovateľka. Okrem písania kníh pracuje v prešovskej knižnici a pôsobí ako metodička detskej literatúry. Ved' je vyštudovaná žurnalistka. Jej knihy boli ocenené viacerými cenami detských a odborných čitateľov.

Nahliadnite prosím do jej tvorby, možno Vás bude inšpirovať k siahnutiu po novej knihe.

Príbehy debutu Gabriely Futovej ***Naša mama je bosorka!*** (2000) zachytávajú každodennú realitu súrodeneckých šarvátok, rodičovských výchovných zásahov, susedského,

čarovať podľa tisícročnej knihy kúzel.

Aj v próze ***Hľadám lepšiu mamu*** (2001) dominuje dynamický, dejovo príťažlivý príbeh, tentoraz zameraný na prázdninovú anabázu trucovitého dievčatka, ktoré sa rozhodne svojrázne riešiť skutočnosť, že matka-samoživiteľka mu nemôže splniť všetky požiadavky, a tak sa počas prázdnin vyberie nájsť si tolerantnejšiu „náhradnú“ matku. Napokon samo pre seba objaví nielen silu rodinného puta, ale aj nevyhnutnosť sebaovládania a tolerance.

Rodinným prázdninovým príbehom, ktorý má vtipne a dynamicky modelovaný konflikt, životaschopné postavy, šťavnatú fabuláciu a rozprávačský švih, je aj príbeh ***Lepší otec v hrsti ako kamoš na streche*** (2005), voľne nadväzujúci na prózu *Hľadám lepšiu mamu*. Tentoraz sa hrdinka musí vyrovnávať s tým, že do domácnosti pribudne mamin partner. Tému neúplnej rodiny Futová neuchopila ako psychologický problém, ale spracúva ju s dôrazom na komiku vyrastajúcu väčšinou z úsmevných epizód a nápadov protagonistky

Beseda s Gabrielou Futovou

ly Futovej, vtedy ešte nie tak známej detskej autorky. Celú som si ju prečítala a hoci mala osloviť desaťročné deti, oslovila aj mňa. Dokonca som vybrala pasáž na recitáciu aj pre moju dcéru. S odstupom času som si klikla na internete na stránku Murova čítareň a našla som o tejto autorky veľkou fanúšičku detskej literatúry a čo som asi nestihla v detstve, dobieham teraz. Snažila som sa dozvedieť sa viac o jej knihách a keď som zistila, že je mladá matka malých detí a sympatická, pekná žena, chcela som ju osobne spoznať a stretnúť. Nadviazala som s ňou kontakt. Bola veľmi ústretová. Keďže pochádza až z Prešova a kalendár má zaplnený aktivitami takmer dva roky dopredu, stretnutie bolo v nedohľadne. Pracovníci knižníc a školy dobre vedia, že získať na besedu známeho a obľúbeného spisovateľa je takmer nemožné. Keďže na

so žiakmi všetkých vekových kategórií a bola veľmi zaujímavá a poučná. Na pána Brata máme veľmi milé spomienky. Časom sa mi ale meno spisovateľky Gabiky často dostávalo do povedomia. Jej tvorba sa dostala aj do nových čítaniek tretieho a štvrtého ročníka, do slohových cvičení a znovu som natrafila na jej nové knihy, ktoré sme nakúpili aj do školskej knižnice. Náš písomný kontakt pokračoval. Ja som ju pozývala a ona mi odpisovala, že nás má určite v blízkej budúcnosti v pláne. V apríli tohto roku sa ozvala ona. Navštívila južné Slovensko a v jej repertoári sme boli aj my. Veľmi ma to potešilo. Besedy sme naplánovali dve, jednu v škole a druhú v obecnej knižnici v spolupráci s obcou na poobedňajšie hodiny, keďže pani spisovateľka bola doobeda v Hurbanove. Bola veľmi bezprostredná, ľudská a výrečná. Deťom porozprávala množstvo zážitkov, podelila

Beseda v obecnej knižnici

vonkoncom nie bezproblémového spolunažívania v prepojení s fantazijným plánom zázračností, ktorý sa sujeto-vo opiera o prezradené tajomstvo, že mama rozprávača Dominika je pôvodom bosorka a o tajné pokusy detí

Zábavnosť spojená s dôrazom na hodnoty rodinných vzťahov charakterizuje aj prózy ***Nezblázni sa, mamička!*** a ***Keby som bola bosorka*** (obe 2003). Pomocou sujeto-vého tajomstva a falošného výkladu vybuodovala na zák-

lade rodinných trampôt detských hrdinov (súrodencov a rozmazaného dievčaťa) sujetové napätie a vypracovala vtipný príbeh s akčnými motívami a vierohodne vybudovanými charaktermi a vzťahmi. Cez úsmevnú napínavosť deja presvitá i v týchto prózach autentická rodinná spolupatričnosť.

Pre začínajúcich čitateľov vydala prózy **Rozruch v škole na Kavuličovej ulici** (2006) a **Dokonalá Klára** (2008). Prvý je príbehom odohrávajúcim sa počas prvého dňa školského roka. Rovnako pohotovo, ako autorka vo svojich prózach dokáže prenikať do psychologických pochodov detských postáv, prenikla v tomto prípade do „psychológie“ dvoch psov. Vybudovať dynamický príbeh a zachovať si komický nadhľad charakterizuje aj prózu Dokonalá Klára. Neľahký proces adaptácie malej rozmazanej prváčky na školu je sprevádzaný postupným, avšak nie bezbolestným poznávaním mantinelov, aké človeku diktujú sociálne vzťahy, v ktorých sa pohybuje.

V rozprávaní zo života brata a sestry **Zmätené dvojčky zo slepej uličky** (2008, spoluautor Roman Brat) ide o úsilie zachytiť problematiku dospievania, teda bežných školských, rodinných či prvých erotických problémov súčasných dievčat a chlapcov. Kniha je zaujímavá konfrontáciou chlapčensko-dievčenského pohľadu na tú istú situáciu.

Brata musíš poslúchať (2011) Dodo je ôsmak a dočasná hlava rodiny, pretože otec pracuje v Anglicku. V jeho živote zostali tri baby - mama, frajerka Zuzka a malá vyškorená sestra Žaba. A práve tá je najväčším kameňom úrazu. Všade strká nos a robí mu neskutočnú hanbu. Vážne hrozí, že ho napokon pripraví o kamarátov aj o frajerku. Vtipné príbehy v podaní veľkého brata a malej sestry napriek všetkým „naschválom“ odhaľujú hrejivé a pevné súrodenecké puto.

Poškoláci (2010) Noro, Riki a Silva, traja kamaráti večne provokujúci učiteľov svojím výzorom, správaním a prístupom ku školským povinnostiam, sú stálym inventárom v poškoláckej triede. Jedného dňa sa medzi nimi ocitne Šárka, triedna premiantka, a nuda razom vystrieda neskutočný adrenalín. Šárka zúrivo obhajuje svoju pozíciu najlepšej žiačky, notorickí poškoláci ju však provokujú a nútia robiť veci, z ktorých sú zhrození nielen jej rodičia, ale aj učiteľia.

Chlapci padli z višne, dievčatá z jahody (spoluautor Roman Brat, 2010) Na prvý pohľad by sa zdalo, že chlapci v tejto knižke padli z väčšej výšky, preto budú strelenejší. V skutočnosti je však tento názov len symbolom, teda obrazným vyjadrením faktu, že chlapci sú iní ako dievčatá. Do akej miery iní, ako veľmi sa odlišujú, to ukáže v novej próze dvojice autorov Gabriely Futovej a Romana Brata dvadsať rozličných príbehov plných napätia, kanadských žartíkov, skutočných problémov, ale aj lásky a humoru.

Príznak dobrodružnosti nechýba ani v rozprávke tvorbe G. Futovej. V rozprávkach vytvorených na objednávku, **Ako čarovná fľaška zachránila Vianoce** (2002) a **Ako topánka Anka do sveta išla** (2003, vydaná v slovensko-anglickej jazykovej mutácii), ponúkla deťom dobrodružné putovanie animovaných hrdinov.

Zvieracích protagonistov si zvolila v prózach **Štyri kosti pre Flipra** (2007) a **Psia škola kocúra Červenochové** (2008). Rámec prvého príbehu tvorí prázdninový čas, ktorý mladá rodina s dcérou Dadou a pudlíkom Fliprom prežije u starých rodičov na dedine. V druhom príbehu je hrdinom kocúrik, ktorého sa na určitý čas ujme majiteľka dvoch pudlíkov. Rozprávkový rozmer vnáša do oboch príbehov animálny rozprávač, nazierajúci na svet cez túžby a potreby svojej psej či mačacej priro-

dzenosti. Tento uhol pohľadu je zdrojom vtipných paralel medzi zvieracím videním a detsky naivným pohľadom, do textu vnáša zábavné situácie, ku ktorým dochádza pri konfrontácii sveta zvierat so svetom ľudí, napokon aj podarené situácie, ktoré v rodine prítomnosť zvieratka vyvolá, a ktoré pes či kocúr zažijú pri poznávaní dovtedy neznámeho ľudského sveta.

Futovej tvorba vychádza v ústrety detskej potrebe vzrušujúceho veselého čítania. V rámci napínavého deja au-

torka zároveň nenápadne orientuje čitateľa v hodnotových reláciách medziľudských vzťahov. Uvedené kvality má aj jej divadelná hra **Zubaté trampoty** (2003) a rozhlasová hra **Dávajte si pozor na Petra** (2004).

Som rada, že som túto tvorivú ženu spoznala osobne a že sme stretnutie s ňou mohli sprostredkovať aj žiakom školy, učiteľom, pracovníkom obecnej knižnice a zvedavým poslucháčom obce.

PaedDr. Iveta Mészárosová

VERITY
Computer

PC SERVIS

IP KAMEROVÉ SYSTÉMY

ZABEZPEČOVACIE SYSTÉMY

REGISTRAČNÉ POKLADNE

VERITY Computer, s. r. o., Považská 18, Nové Zámky
Tel.: 035 6423 714, mobil: 0911 837 489 (verity)
E-mail: verity@verity.sk

www.verity.sk

**POSKYTOVANIE
SLUŽIEB V OBLASTI
NÁKLADNEJ
CESTNEJ PREPRAVY**

Železničná 105,
941 10 Tvrdosovce
Tel.: 035/ 649 27 92

Baloghová Terézia

**PREDAJ DROGÉRIOVÉHO TOVARU
AKCIOVÝ LETÁK KAŽDÝ MESIAC
FARBY, LAKY, RIEDIDLÁ A POSTREKY
DARČEKOVÉ PREDMETY A HRAČKY**

Železničná ulica, tel. č.: 035/64 92 319

REHOĽNÉ SESTRY KONGREGÁCIE SESTIER BOŽIEHO VYKUPITEĽA A TVRDOŠOVCE

„...Szemmelweis-Szemerényi Károly dňa 23. 4. 1885 položil základný kameň samostatnej rímskokatolíckej dievčenskej školy sestier rehole Notre Dame...“ Tak asi takto to všetci poznáme z rozprávania a z opisovania starších miestnych prameňov...

A presne tak, pri opisovaní už skôr napísaného a nepreverení si historických skutočností vznikajú najčastejšie omyly a nepresnosti našej histórie. Károly Szemerényi u nás skutočne založil katolícku dievčenskú školu, ale rehoľné sestry, ktoré tu vyučovali a pôsobili bezmála 65 rokov, neboli z rehole Notre Dame, ale patrili ku Kongregácii sestier Božieho Vykupiteľa.

Kongregácia bola založená dňa 28. 8. 1849 Matkou ALFONZOU Máriou vo francúzskom kúpeľnom meste Niederbronn. Kongregácia sa rýchlo rozmáhala a v apríli 1850 už mala 60 členiek. V roku 1857 na pozvanie kardinála Rauschera otvorila kongregácia svoje pôsobisko vo Viedni a v roku 1863 na pozvanie ostrihomskeho arcibiskupa Jána Šimora v Šoproni. Táto situácia vyústila do osamostatnenia domov vo Viedni a Šoproni. (Dňa 29. 1. 1916 sa z viedenskej vetvy osamostatnila ešte aj komunita v Bratislave). Medzi prvými sestrami zo Šopronu do Nových Zámkov prišla v roku 1875 aj sestra Alexia Fülöpová, (neskôr pôsobila aj v Tvrdošovciach). Z Nových Zámkov sa potom v roku 1885-86 na pozvanie Károlya Szemerényiho dostávajú sestry aj k nám. Podľa rehoľných záznamov z roku 1888 už pôsobilo u nás 9 sestier

a 2 novicky. Kongregácia mala vtedy 70 sestier a 7 kandidátok na rehoľný život. V dôsledku rozpadu Rakúsko-uhorskej monarchie a vzniku Rakúska, Maďarska, ČSR a Juhoslávie dňa 16.2. 1924 Kongregácia pre rehoľníkov v Ríme udelila dovolenie zriadiť samostatnú Československú provinciu, ktorého kolískou sa stal „Flengerov ústav“ v Nových Zámkoch. Dňa 8. 6. 1927 poprosila provinciálna predstavená, sestra Ildefonza Bresztyáková, listom spišského biskupa Jána Vojtaššáka o dovolenie založiť domové spoločenstvo v Spišskej Novej Vsi, kde by sa sestry venovali vyučovaniu mládeže a ošetrovaniu osamelých a chorých ľudí. Vtedy už mala provincia aj vlastný provinciálny dom, ale po tzv. Viedenskej arbitráži sídlo provincie v Nových Zámkoch aj s ďalšími 14 filiálkami sestry stratili. Na Slovensku im ostalo len 7 filiállok a ústredným domom provincie sa tak stal kláštor v Spišskej Novej Vsi. V čase druhej svetovej vojny sestry učili, otvárali nové domy, ale po prechode frontu všetky ošetrovali ranených vojakov v provizórnych nemocniciach, ktoré boli v budovách škôl. V máji 1945 sa hranice Slovenska opäť posunuli smerom na juh a začalo hromadné vysídľovanie Nemcov a Maďarov. Tento krok postihol aj sestry, zvlášť

tie, ktoré mali maďarskú národnosť. Štátny aparát spolu s KSČ prakticky od prevzatia moci v krajine začali s postupným odstraňovaním rehoľníkov z ich činnosti a v lete 1948 už bola sformulovaná tzv. Koncepcia boja s cirkvou. Plán v sebe zahŕňal aj poštátne asi 20-ich kláštorov s internátmi, resp. rehoľnými výchovnými ústavmi, ktoré štát zhabal bez akejkoľvek náhrady v zmysle nariadenia Slovenskej národnej rady č. 80/1945 Zb. Pri zrušení rehoľ určili likvidátori bývalý provinciálny dom v Nových Zámkoch a terajší v Spišskej Novej Vsi za dva spomedzi šiestnástich „zberných“ kláštorov na Slovensku. Do Spišskej Novej Vsi sústredili rehoľné sestry za jedinu noc. Vyradili ich z 15-ich fungujúcich domov a v neskorých večerných hodinách ich počet dosiahol rekordné číslo 115. Takto sústredeným sestrám pridelovali prácu v Komunálnych službách mesta Spišská Nová Ves, v zime šili, na jeseň zase pracovali na poliach pri zbere zemiakov a inej úrody a na jar „u Bulharov“ pri pestovaní zeleniny. V máji 1951 zaradil Úrad pre cirkevné veci sestry v Spišskej Novej Vsi do „Odevných závodov kpt. Nálepku“ v Prešove, kde im určili šitie montérok. Šili v dvoch dielnach – v jednej nohavice a v druhej blúzy. Štátnemu

aparátu nestačila len koncentrácia sestier, ale chceli sa zmocniť aj budov ich kláštorov. Dňa 28. 9. 1951 po porade vlády s rehoľnými predstavenými ohľadom vysťahovania sa z kláštorov im zároveň stručne oznámili, že ich odsúvajú do Čiech. Tento odsun sa riadil podľa tzv. Akcie R 2. V októbri 1951 dostali rozkaz a ďalej to už šlo po vojensky: menoslov, zistenie veku a rozdelenie do skupín...

A tu niekde môžeme nadviazať na životné osudy dnes už 83 ročnej sestry Kristíny Cseriovej, ktorá sa narodila roku 1929 v obci Koláre a ako dvadsaťročná vstúpila dňa 9.3. 1949 do kláštora sestier Božského Vykupiteľa. Sestra Kristína je jednou z posledne žijúcich sestier, ktorá ešte u nás pôsobila. Tu je jej životný príbeh, ako mi ho sama vyrozprávala:

„Dva týždne po mojom príchode bolo do rehole prijaté ešte jedno dievča z Oravy a tým sa na dlhú dobu ztvorili u nás brány kláštorov. Už sa nemohol prijať nikto, až za dvadsať rokov v roku 1969, na veľmi krátku dobu a potom až v roku 1990.

Po obliečke nás rozdelili po nemocniciach, aby sme vypomáhali starším sestričkám. Ja som sa dostala do Rožňavy na jeden rok. 1. 9. 1950 som sa vrátila s ostatnými mladými sestrami do Levoče do noviciátu. Sotva sme začali noviciát, za tri dni prišli pre nás nákladné autá a všetky nás sústredili do Spišskej Novej Vsi do nášho kláštora. Tam sme mali tajný noviciát. Celý rok nám dovážali stroje na šitie aj materiál. Určili nám normu, koľko kusov montérok máme ušit každý týždeň. My mladšie sme nemohli nikam ísť a staršie mohli ísť iba na nákup. Práca to bola pásová, jedna druhej sme podávali časti, ktoré sme zošivali. Na jar nás potom zadeli do skupiniek k záhradníkom, kde sme okopávali zeleninu, na jeseň sme vyberali zemiaky za akéhokoľvek počasia.

Dňa 21. 10. 1951 prišiel rozkaz od vyšších miest, že 50 mladších sestier sa má pobaliť, že v noci nás budú odvážať autobusom.

Poslúchli sme rozkaz, sadli sme si na svoje batohy a čakali sme, čo prinesie budúcnosť. Nepovedali nám, kam nás berú, len aby sme boli pripravené. Okolo druhej po polnoci prišlo päť pánov, ktorí chceli, aby sme nastúpili do autobusu. Naša predstavená prosila, že už je nový deň a sme bez svätej omše, že bez nej nás nepustí. Páni teda súhlasili. Sv. omša začala o tretej, takže už o štvrtej ráno sme nasadali do autobusu. Ako sme sa pohli, začali kostolné zvony zvonieť tak krásne, akoby sa s nami lúčili. Bolo to veľmi dojímavé. Išli sme ráno od štvrtej a okolo obeda sme sa zastavili niekde pri lese, kde sme zjedli skromný obed. Chleba s masťou a čaj. Ponúkli sme aj našich päť pánov, ktorí to prijali a s chuťou zjedli. Potom sme cestovali ďalej, modlili sme sa a spievali celou cestou nahlas, ale stále sme nevedeli, kam ideme. Nechceli nám povedať kam ideme. So staršími sestričkami sa rozprávali. Tie im hovorili, že chcú ísť na svätú omšu, lebo zajtra bude nedeľa, ale oni na to nereagovali. Až večer autobus nečakane zastavil v jednom meste, kde nám dovolili zúčastniť sa svätej omše. Neskôr sme sa dozvedeli, že sme v ten večer boli v Olomouci na Morave.

Na druhý deň o piatej nad ráno autobus zastavil v malej dedinke na Sudetoch v Čechách. Dedinka sa volala Františkov nad Ploučnicí a bola vzdialená 12 km od Děčína. Stáli sme pred jednou veľkou budovou, z ktorej vychádzali sestričky Anglické panny. Bolo ich tridsať a dovezli ich tam už v noci, deň pred nami. Páni, ktorí boli z Prahy, povedali, že 5 km odtiaľ je mestečko Benešov nad Ploučnicí, keď chceme, môžeme tam ísť do kostola na sv. omšu. My sme sa vybrali pešo utmáca-

né po dlhej ceste a vrátili sme sa okolo obeda.

V internáte nás čakala staršia pani, ktorá nás potom strážila a zadelila nás na druhé poschodie, kde sme mali bývať. Na ďalší deň sme sa dozvedeli, že budeme pracovať v továrňach, ktoré opustili deportovaní Nemci pred pár rokmi. Boli to schátrané bavlnárske továrne. Nás rehoľník tam bolo 115. Mali sme tieto

továrne dať najskôr do poriadku a potom v nich robiť.

Piaty až šiesti majstri nám ukazovali prácu pri strojoch. Dovážali nám z Ruska a z Číny valy, suroviny bavlny a my sme to na rôznych strojoch priadli, najskôr na hrubo, potom na tenšie, až nakoniec to bolo tenké ako nitka. Toto odvážali do tkáčovni a tam tkali materiály. Prestieradlá, plachty a uteráky. Tie sa dali do piatej továrne na vyčistenie a vybielenie, odkiaľ putovali na predaj. V tom údolí v Ploučnici sme boli rozdelené do štyroch pradiarní. V tkáčovni sme nepracovali, lebo tam boli automatické stroje. Pracovali sme však aj v čistiarni. Celý čas nás držali pod dozorom a kázali nám, aby sme sa nestretávali a nerozprávali veľmi s ľuďmi. Sledovali nás, ako pracujeme a nakoľko plníme stanovený plán. Boli s nami veľmi spokojní, že sme dobre a pekne pracovali. V lete sme mali závodnú dovolenku, odvážali nás po skupinkách na 14 dní

do Vansdorfu na politické školenie.

Každý deň prichádzali páni a prednášali nám politiku, celé dni sme mali prednášky. Táto naša práca trvala sedem rokov. Dali nám vedieť, že nás preložia do iných ústavov. 50 sestier z našej rehole Božského Vykupiteľa 17. 3. 1958 večer posadili v Děčine na rýchlik a odviezli nás na Moravu na stanicu Uherské Hradiště

- Staré Město. Ráno sme tam docestovali okolo siedmej. Tam nás už čakal autobus a odviezol nás na Velehrad.

Na Velehrade bol starý terciársky kláštor, do ktorého v r. 1951 presťahovali ústav postihnutých, duševne a telesne chorých dospelých od 18 rokov. V tomto ústave sa o chorých dovtedy staralo tridsať českých rehoľných sestričiek. My sme sa s nimi nesmeli stretnúť. Boli hneď surovo odstránené, ani nám nemohli odovzdať svoje skúsenosti z práce, ktorú robili. Na druhý deň riaditeľ všetkých „mrzáčkov“ sústredil do jednej veľkej miestnosti a predstavil nás, že ich budeme opatrovať my. Prvý dojem bol strašný, toľko utrpenia vidieť na jednom mieste. Bolo ich 386 mužov aj žien. Lekár, ktorý k nim denne dochádzal, povedal: „Sestričky, za tri roky vám ani na um nepríde, že ich opatrujete.“ Ja som sa zľakla, že až tri roky tu budeme medzi nimi. A z troch rokov bo-

lo 33. Na začiatku sme nemohli odtiaľ ísť preč slobodne, ale potom sme už mohli ísť do mesta. Boli sme samé rehoľné sestry, civilné s nami neboli, aj vrchná sestra bola naša sestra. Až v 74. roku sme dostali civilnú vedúcu sestru, aj civilné vrchnosti. Tu nás už nestrážili žandári a mohli sme sa voľne pohybovať, aj ísť domov na dovolenku. Ja som nebola doma v jednom kuse osem

rokov. Z továrne som bola raz doma, keď bola mamička chorá. A potom až v roku 1968.

Posledný decembrový týždeň v roku 1990 prišlo rozhodnutie provinciálnej predstavennej zo Slovenska, že viaceré sestry budú preložené na Slovensko a opustia Velehrad. Ja som išla do Charity v Rúbani. Ale dlho som tam nebola. Zobrali ma vypomáhať na faru v Tvrdošovciach.

Dňa 30. 8. 1993 dve z nás prišli do Bratislavy variť do kuchyne pre rehoľných študentov. Neskôr prišla ešte tretia sestra. Pracovali sme tam 12 rokov. 30. 8. 2005 sme zo zdravotných dôvodov museli opustiť aj Bratislavu. Teraz žijem v Charitnom domove v Nesvadoch, kde sa venujem viac modlitbám a drobným prácam.“

Úryvok je z pripravovanej knihy Františka Budu „Tvrdošovské kolonizácie, osídlenia, presídlenia, vysídlenia a deportácie“.

Ing. František Buda

DEJINY RÍMSKOKATOLÍCKEJ CIRKVI

V týchto dňoch uzrela svetlo sveta nová publikácia Ing. Františka Budu - Dejiny rímskokatolíckej cirkvi z edície Črepiny z histórie Tvrdosoviec. Kniha, ktorá vychádza súčasne v slovensko – maďarskej mutácii, na 88 stranách a v 16 podkapitolách, mapuje cirkevné dejiny obce od najstarších čias až po dnes. Podrobnú topografiu kostola, pohrebísk a kresťanských cintorínov dopĺňajú kultúrne, školské a osvetové aktivity rímskokatolíckej cirkvi, vrátane činnosti jej spolkov a združení. Zároveň od všeobecných cirkevných dejín, cirkevných budov, knižníc, kaplniek, votívnych Krnov tu nájdeme aj všetky historické pečiatky miestneho farského úradu. Knihu uzatvára menný zoznam všetkých duchovných, rádových sestier a životopisy významných cirkevných osobností, ktorí počas stáročí pôsobili v obci.

Publikácia je doplnená bohatým fotografickým materiálom a v jej prílohe sa okrem iných zaujímavostí vyníma u nás prvýkrát publikovaný miestny „bosorácky súdny proces z roku 1654.“ Kniha, ktorá je určená predovšetkým pre miestnych lokálpatriotov a záujemcov o históriu, určite má čo povedať a poteší aj „cezpoľných“ čitateľov a nadšencov o naše širšie regionálne dejiny.

TVRDOŠOVCE NA STARÝCH POHĽADNICIACH A FOTOGRAFIÁCH

Dlhodobá absencia jednoduchšej a zároveň zaujímavej propagačnej publikácie o obci prinútila členov OZ Lucerna Tvrdosovce k realizácii vlastného projektu, v ktorom by sme zúročili svoje zručnosti a zároveň v jednom výstupe spojili praktické s užitočným. Každodenná využiteľnosť a cenová dostupnosť boli našim ďalším dôležitým kritériom pri rozhodovaní o konečnej forme a obsahu našej práce. Práve preto sme sa rozhodli pre formu viacročného kalendára ako propagačnej publikácie našej obce.

Titulnú stranu kalendára reprezentuje najstaršia civilná katastrálna mapa obce z roku 1847, vrátane troch historických variantov obecného erbu. Každá strana kalendára približuje 12 vybraných historických lokalít a pamätihodností obce vo forme starých pohľadníc a fotografií. Z nich sa nám do dnešných dní už bohužiaľ viaceré nezachovali. Preto je aj každá lokalita, pamätihodnosť zdokumentovaná na 5 obrázkoch, z ktorých je jeden vo veľkom formáte a štyri sú menších rozmerov. Tie mapujú jej historické podoby až po súčasnosť. Obrazová časť je doplnená slovenským, maďarským a anglickým popisom. Na 12 stranách samotného kalendára je zverejnených 36 rôznych podôb pomenovania obce od jej prvej písomnej zmienky roku 1221 až dodnes.

Textovú a obrazovú časť kalendára zostavil František Buda, na preklade participoval Michal Bara a konečná výtvarná podoba vyšla spod rúk Angeliky Vanekovej. Pre verejnosť bude prvýkrát kalendár dostupný na miestnych svätošefanských oslavách alebo na našom webe www.lucerna-tvrdosovce.com v časti publikácie.

niektorí toho veľa nahovoria, My sme Vám však už 20 rokov po ruke

prepress

press

promotion

webdesign

marketing

KORUND desktop, spol. s r. o.
Považská 18, 940 67 Nové Zámky

tel.: 035 6401 812, fax: 035 6400 365
mobil: 0911 KORUND (567 863)

e-mail: korund@korund.sk
www.korund.sk

MAKOSTAV, s. r. o.

STAVEBNÉ PRÁCE ■ NOVOSTAVBY ■ REKONŠTRUKCIE ■ ZEMNÉ PRÁCE

- NÁM. SV ŠTEFANA 6, 941 10 TVRDOŠOVCE
- TEL.: 0903 042 179, E-MAIL: MAKOSTAVSRO@GMAIL.COM

KOZMETICKÝ
SALON

Zuzana Vavrecká

TERMÁLNE KÚPALISKO TVRDOŠOVCE

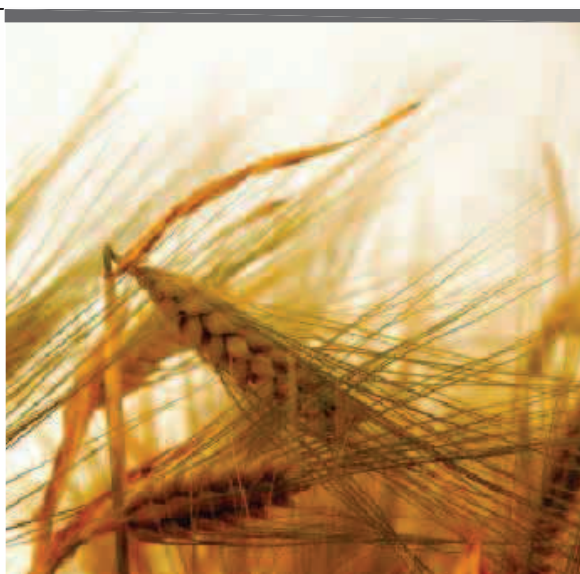
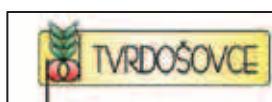
Skvelý relax za super ceny!

Srdečne pozývame návštevníkov na Termálne kúpalisko Tvrdošovce.

OTVÁRACIA DOBA KÚPALISKA:
Pondelok - Nedeľa
10.00 - 18.00 hod

VSTUPNÉ:
deti do 15 rokov 1,- €
dospelí 2,- €

Teplota vody v bazéne je 30 °C. Termálna voda má blahodarné účinky na pohybové a nervové ústrojenstvo.

svoju činnosť v rámci programu Zdravá výživa o výrobu ovocných štiav obohatených s rakytníkom rešetliakovitým. Živočíšnu výrobu prezentuje chov hovädzieho dobytku

Pol'nohospodársky podnik obhospodaruje 3 tis.ha p.p., má 150 členov a 110 stálych pracovníkov. V rámci rastlinnej výroby pestuje a ponúka: obiloviny, olejiny, ovocie, zeleninu, hrozno. Ovocie a zelenina sú pestované v rámci integrovanej produkcie. V oblasti iných činností sa zaoberá so spracovaním ovocia a zeleniny na pretlaky a rozširuje

predaj čerstvého mlieka, syra a tvarohu v predajni PD a mäsa priamo z farmy. Ponuka služieb pre poľnohospodárov s mechanizmami podniku. V rámci agroturistiky je možnosť sa zabaviť v jazdiarni PD resp.sa oddýchnuť na brebu rybníka.

Széchényi 10, 941 10 Tvrdošovce
www.pd-tvrdosovce.sk, email: szabovar@pd-tvrdosovce.sk, 00421 35 649 22 33

PD TVRDOŠOVCE,

Študoval si na gymnáziu. Na ktorej vysokej škole si pokračoval ďalej? Čo si študoval?

Po ukončení gymnázia som sa rozhodol splniť si dva sny naraz. Ten prvý, bol sen mojej mamky, keďže chcela mať študovaného syna a ten druhý, bol môj detský sen, stať sa

mum, ktoré ponúkala Žilinská univerzita v Žiline.

Po skončení vysokej školy si sa stal vojakom, kde a v akom odbore si pracoval?

Vojenský študenti našej fakulty boli predurčení pre potreby Železničného vojska Ministerstva dopravy pôšt a te-

zabezpečenia Hospodárskej správy Ministerstva obrany SR v Bratislave.

Porozprávaj nám o svojich zahraničných cestách. Do zahraničia si nechodil oddychovať, ale pracovať.

Klamal by som, keby som tvrdil, že to nebola možnosť

Keď som sa na konci roka 2002 rozhodol pre prvú misiu, úspešne som preklúčkoval všetkými vyššie uvedenými nástrahami a v marci 2003 som odletel z bratislavského letiska na Cyprus, kde som rok pôsobil ako zástupca veliteľa čaty v nárazníkovej zóne medzi Grékmi a Turkami.

Cyprus je pre mňa do dnešného dňa krajina veľkých kontrastov. Na jednej strane hlboký mier s tisíckami baviacich sa turistov a na druhej mínové polia, ktoré sú pripravené kedykoľvek zabiť. Tretí a zároveň posledný polrok na Cypre mi bola ponúknutá pozícia dôstojníka vojenskej dopravy na veliteľstve slovensko-maďarského kontingentu 4 - Sektoru mierovej misie UNFICYP. Počnúc tou chvíľou som sa upísal vojenskej doprave. Po necelých dvoch rokoch strávených na Slovensku ma tesne po pristátí v auguste 2006 na medzinárodnom letisku v Kuvajte privítalo leto, aké som ešte nikdy do tej doby nezažil. 50-stupňové teploty v Kuvajte však zďaleka nepredstavovali takú hrozbu, aká číhala na každom kroku v Iraku. Naš kontingent bol posledným slovenským kontingentom v operácii IRACKÁ SLOBODA v Iraku. Ani som sa nenazdal a v júli 2008 som ďalšie leto a následný pol rok trávil mimo domova, tentokrát v Kosove v operácii KFOR.

MIEROVÁ MISIA

Irak, Cyprus, Kosovo či Afganistan. Čo spája tieto krajiny? V každom z nich boli nepokoje, ktoré si nevedeli vyriešiť vlastnými silami, a preto im v nastolení mieru museli pomôcť vojaci mierových síl, medzi nimi boli aj vojaci zo Slovenska. Zoznámte sa teraz s človekom, Mariánom Batykom, Tvrdošovčanom, ktorý tieto krajiny navštívil napriek nebezpečenstvám a vojnovým podmienkam, či práve preto.

vojakom. Pri zápise do prvého ročníka to ešte bola Vojenská fakulta Vysokej školy dopravy a spojov v Žiline. V priebehu nasledujúcich rokov sa zmenil nielen názov fakulty na Fakultu špeciálneho inžinierstva, ale aj názov školy na Žilinskú univerzitu. Počas štúdia som sa zameral na vojenskú dopravu a vojenské stavby, odbor stavba a obnova železníc. Vo štvrtom ročníku som sa rozhodol rozšíriť obzor záujmu a o štyri semestre úspešne ukončil doplnujúce pedagogické štúdium, tzv. pedagogické mini-

lekomunikácií SR. Ako poručík som začal profesionálnu kariéru na Rote zabezpečenia železničnej prevádzky v Bratislave vo funkcii veliteľa čaty. Moji vojaci plnili úlohy na železnici vo funkciách: výpravca, vlakvedúci, výhybkár či posunovač. Železničné vojsko po krátkom čase zaniklo a ja som stál pred vážnym rozhodnutím: zostať v uniforme alebo sa rozhodnúť pre civilnú kariéru stavebného inžiniera. Rozhodol som sa pre armádu a pokračoval ako zástupca veliteľa strážnej rotý Práporu

vycestovať do zahraničia, ktorá výrazne ovplyvnila moje rozhodnutie zostať v zelenom.

Túžba vidieť iné krajiny, rozdielne kultúry, zažiť niečo jedinečné, čo nie je dopriate komukoľvek, bola veľmi lákavá. No dostať sa von nebolo v tých rokoch vôbec jednoduché. Každého uchádzača čakalo niekoľko nástrah, počnúc neochotou veliteľov uvoľniť svojich podriadených, pokračujúc vyčerpávajúcimi psychotestami a preskúšaním z jazykových znalostí, až po detailné

Nedávno sme ťa mohli vidieť aj na televíznych obrazovkách.

Bol to celovečerný dokument s názvom Sám vojak v poli, ktorý zachytával činnosť slovenských vojakov v operácii mierového krízového manažmentu ISAF v Afganistane. Musím uznať, že sa celému realizačnému tímu podarilo uvedeným dokumentom priblížiť nielen atmosféru v krajine, ale aj našu prácu.

lekárske prehliadky a končiac náročným výcvikom, na ktorom boli na každú pozíciu pripravovaní minimálne dvaja až traja uchádzači.

V médiach sa objavili rôzne názory na pobyt našich vojakov v mierových misiách, ozývajú sa aj kritické hlasy, ktoré hovoria, že by sme sa nemali miešať do cudzích vecí, že je to iba hra politikov. Ako to vidíš ty?

Armády sú nástrojmi politikov. Toto je všeobecne známe. Veľa ľudí sa v súčasnosti vyjadruje k témam, v ktorých nemajú takmer žiaden prehľad. Tento trend sa stáva pomaly národným športom. Nevidieť do podstaty vecí dáva laikom možnosť prijať jednostranné stanovisko. No odpoveď na túto otázku je potrebné posúdiť z viacerých uhlov, napríklad aj

Nie každá krajina poskytovala takúto možnosť. Ak si ich vezmem v chronologickom poradí, tak Cyprus poskytoval v čase osobného voľna dostatok možností na rozhliadanie sa nielen v pracovnom duchu.

Operácia IRACKÁ SLOBODA bola pre mňa veľmi špecifická, nakoľko som plnil úlohy na odlúčenom pracovisku v Kuvajte. Poznať krajinu a vedieť sa v nej orientovať bola súčasť mojej práce. Do Iraku som lietal služobne s mesačnou pravidelnosťou a mal som ho možnosť vidieť pri preprave vo vrtuľníku. Kosovo bolo opäť voľnejšie, takže poskytovalo dostatok priestoru

z hľadiska záväzkov Slovenska voči organizáciám, ktorých súčasťou sme.

Mali ste možnosť sa porozhliadnuť v týchto krajinách?

na spoznávanie krajiny. Nakoľko som v tejto operácii vypomáhal českým kolegom, naskytla sa mi možnosť častých služobných ciest do Macedónska a aj Grécka. Afganistan opäť raz nebol krajinou vyhlídkových jász, samo-

zrejme ako správny dôstojník vojenskej dopravy som mal nalietaných niekoľko desiatok hodín ponad krajinou. Nedá sa mi však nespomenúť jednu z najnebezpečnejších jász autom v mojom živote. Nešlo o žiadne kaskadérské kúsky, bola to iba obyčajná preprava v uliciach Kábulu z jedného kempu do druhého a späť.

Ako Vás vnímali obyvatelia?

Reakcie obyvateľstva boli rôzne. Nie je jednoduché zo- všeobecniť ich postoj, no

vo robí chlapa, tak sú potom pokojnejší.

Nikdy Ťa nelákala civilná profesia (alebo život „obyčajného smrteľníka“)?

Práca profesionálneho vojaka už nie je celoživotným povolaním. V armáde sa veľmi veľa zmenilo. Samozrejme, že sa pohrávam s myšlienkou práce v civile. Moje súčasné zaradenie ma z časti predurčuje do civilu. Centrum vojenskej dopravy, miesto, kde pracujem, úzko spolupracuje s Diplomatickým protokolom Ministerstva zahraničia SR,

podľa môjho názoru reakcia Srbov žijúcich v Kosove bola asi najúžasnejšia, tí nás milovali.

Čo prežíva tvoja rodina? Zvykli si na to, že ťa nemajú nablízku a vôbec nie v bezpečí?

Myslím si, že na toto sa nedá zvyknúť. Človek žije v neustálom strachu. V každom prípade to najťažšie prežívajú maminky. Tá moja pri mne určite zostarla niekoľko rokov. Mám ju nado- všetko rád. Keď odchádzam, vždy sľúbim, že sa vrátim. Rodina ma pozná, že u mňa slo-

so všetkými medzinárodnými letiskami na Slovensku, s colnicami, s rôznymi prepravnými a špeditérskymi spoločnosťami. Aby som mohol vykonávať svoju prácu, absolvoval som kurz špeditér-zasielateľ, colný deklarant, kurz bezpečnostného poradcu na prepravu nebezpečných látok nielen po ceste, ale aj vo vzduchu. Ten posledný bol obzvlášť náročný, nakoľko som ho absolvoval v Londýne, ako jediný zahraničný účastník. Znalosť cudzích jazykov je v súčasnosti samozrejmosťou. Je tu ešte stále možnosť stať sa učiteľom. Všetko je otvorené.

Ďakujem Ti za rozhovor a želám veľa úspechov v živote a ak sa opäť rozhodneš pre ďalšiu misiu, tak Ti želám výborný štart a šťastný návrat.

Livia Borbélyová

Možno by som aj trošku poopravila nadpis, pretože pestované ruky patria dnes už nielen ku kráse žien, ale aj mužov. Práve ruky môžu o nás prezradiť veľa a hoci sa nám to nezdá, sú jedným z prvých indikátorov charakteristiky osobnosti pri vzájomných stretnutiach. Celkový vzhľad našich rúk dokáže veľa prezradiť aj o našom veku.

Ale poďme pekne od začiatku.

Je tu leto, ktoré je priaznivé pre naše telo z mnohých dôvodov. V letných mesiacoch totiž dokážeme pokožku vyživovať aj zvnútra, a to hlavne prírodným vitamínom obsiahnutých v čerstvom ovocí a zelenine. Zloženie potravy má vplyv aj na kvalitu našich nechťov. Nechty vyžadujú vyváženú stravu bohatú na vápnik, bielkoviny, vitamíny A, C a skupiny B, kremík alebo zinok. Vápnik sa nachádza hlavne v mliečnych výrobkoch, v morských rybách a v listovej zelenine. Na vitamíny skupiny B sú bohaté vajcia (najmä vaječný žltok), bravčové, kuracie a hovädzie mäso, vnútornosti, ry-

a v listovej zelenine. Veľmi dôležité je dodržiavanie pitného režimu, pretože čistá voda alebo nesladený bylinkový čaj nechty vyživuje a hydratuje.

Zdravé nechty platničky sú hladké, rovnako hrubé, mierne klenuté, lesklé, priehľadné, ružovej farby.

Krásne ruky

sú vizitkou každej ženy

Zmeny na nechtoch vznikajú z rôznych dôvodov. Najčastejšie sa vyskytuje ich štiepenie v dôsledku častej práce s čistiacimi prostriedkami vo vode a vlhku. Náhle vzniknutá priečna ryha poukazuje na prekonalné ťažšie ochorenie, môže byť aj dôsledkom poranenia alebo sa vyskytuje pri chronickom ekzeme.

môže nachádzať aj jeden z najzhubnejších nádorov, melanóm. Žlté nechty môžu byť pri ochoreniach obličiek, pri užívaní niektorých liekov a pri infekciách kvasinkami. Zelené sfarbenie zase spôsobujú niektoré baktérie a plesne. Najčastejšie zmeny na nechtoch bývajú dôsledkom hubovej infekcie. Samozrejme, infekčné ochorenia nechťov patria do rúk odborného lekára.

Pre starostlivosť o ruky a nechty existuje niekoľko jednoduchých rád:

1. Po umytí rúk mydlom sa vysušuje pokožka i nechty, čo spôsobuje ich krehkosť a lámavosť, preto treba dbať na časté použitie krémov určených na ruky a nechty.

2. Na skrátenie nechťov sa používa pilník, nie nožničky.

3. Posilnenie slabých a lámavých nechťov sa zabezpečí denným použitím vitamínového oleja určeného na ošetrovanie kožtičky okolo nechťov (kutikuli).

4. Kutikulová kožtička chráni rastové centrum nechtu, preto ju nestriháme, pravidelným zatláčaním a masážou s vitamínovým olejom ostanú nožničky minulosťou.

5. Na prírodné nechty je vhodné ako podkladový lak používať vitamínový lak alebo spevňovač nechťov.

6. Pri odlakovaní používať bezacetónový odlakovač, pretože ten prírodný necht nevysušuje.

Pokožka na rukách začína po štyridsiatke chabnúť, na chrbte ruky začína byť vráskavá, niekedy aj s objavovaním sa stareckých škvŕn. Keďže sa pokožka rúk s pribúdajúcim vekom stenšuje, kolagénové a elastínové vlákna sa degenerujú, je dôležité pokožku dostatočne vyživiť, aby sa spomalil proces starnutia. Salóny krásy ponúkajú pre svojich klientov rôzne procedúry ošetrovania rúk počnúc suchou manikúrou, cez masáže rúk až po rôzne zábaly. Medzi najobľúbenejšie patria pre svoje účinky parafínové zábaly. Predstavujú procedúru, ktorá kombinuje zdravotné aj estetické účinky. Zábal rúk v teplom parafíne má blahodarné účinky na suchú popraskanú pokožku. Uvoľňuje svaly a kĺby, prehrieva a zlepšuje krvný obeh, procedúra prispieva ku zmierneniu bolesti pri artritíde, umožňuje lepšie vstrebávanie výživných látok. Zábal má viditeľný efekt. Pravidelnými parafínovými zábalmi sa docielu nielen spevnenie nechťov, krásnej a hodvábne jemnej pokožky, viditeľné a okamžité omladenie, ale dochádza aj k uvoľneniu napätia v drobných kĺboch a stuhnutého zápästia, ktoré sú následkom jednostrannej námahy.

Veronika Borosová
VERONIKA SALÓN

by, pivovarské kvasinky, pšeničné klíčky, orechy, brokolica. Vitamín C sa vyskytuje v celej rade ovocia a zeleniny, vitamín A hlavne v rybacom tuku, v pečeni, v ovocí a zelenine žltej alebo zelenej farby. Zinok sa nachádza napr. v jedlých morských riasach, rybách, sóji alebo dyňových semenách, kremík zas v prasličke, sóji

Fialové a purpurové nechty prezrádzajú problém s okysličovaním krvi. Biele nechty zafarbené difúzne alebo len biele čiary, prípadne bodky vznikajú napríklad pri strese, pri niektorých infekčných, srdcových a zažívacích chorobách. Čierne sfarbenie je spôsobené pigmentom alebo poranením. Pod nechťovou platničkou sa

DÁVAJME SI POZOR NA OČI!

Najčastejšie zrakové - refrakčné chyby sú:

KRÁTKOZRAKOSŤ - MYOPIA

Prejavuje sa tak, že blízke predmety vidíme bez problémov, ale rozpoznávanie vzdialených nám robí problémy. Pre korekciu krátkozrakosti sú predpisované konkávné „mínusové“ okuliare, ktoré zosilňujú podľa stupňa krátkozrakosti.

ĎALEKOZRAKOSŤ - HYPERMETROPIA

Prejavuje sa tak, že vzdialené predmety vnímame bez problémov, ale máme problém ostro vidieť blízke predmety. Pre korekciu ďalekozrakosti sa používajú konvexné „plusové“ šošovky, ktoré zosilňujú na sieťnicu.

ASTIGMATIZMUS

Je refrakčná chyba, ktorá sa prejavuje nerovnomerným zobrazením vnímaného obrazu. Táto chyba sa často vyskytuje s krátkozrakosťou alebo ďalekozrakosťou. Koriguje sa cylindrickými šošovkami.

PRESBYOPIA

Ako refrakčná chyba sa objavuje u človeka zvyčajne po 40. roku života. Prejavuje sa stratou schopnosti prirodzene čítať na vzdialenosť rúk.

Ak takýto človek doposiaľ nebol krátkozraký, ďalekozraký a teda nepotreboval žiadne okuliare, chyba sa koriguje plusovými šošovkami, tzv. „čítačkami“. Ak takýto človek doposiaľ už mal niektorú zrakovú chybu, môže používať bifokálne alebo multifokálne šošovky.

V očných optikách poskytujeme odborné vyšetrenie zraku autorefraktometrom dioptrií so zárukou. Toto vyšetrenie spravíme rýchlo, nie je potrebné sa ani vopred objednať.

Ako si vybrať okuliare šošovky?

Prvoradým účelom okuliarov je dobre vidieť a mať chránený zrak. Okuliare šošovky musia byť robené na mieru podľa individuálnych hodnôt nositeľa, ktoré nameria očný lekár, optik, optometrista.

Základné rozhodovanie pri výbere je v dvoch rovinách. Podľa dioptrickej funkcie a podľa materiálu.

DIOPTRICKÉ - KOREKČNÉ FUNKCIE SKIEL:

Jednoohniskové sú určené na korekciu krátkozrakosti alebo ďalekozrakosti. Dioptrická hodnota pre krátkozrakosť sa udáva znamienkom „mínus“, pre ďalekozrakosť znamienkom „plus“.

Multifokálne sú určené na korekciu krátkozrakosti a ďalekozrakosti s plynulou korekciou na čítanie. Konštrukcia multifokálnej šošovky umožňuje komfortné zobrazenie bez rušivého skoku obrazu. Neruší okolie ostrými prechodmi alebo segmentami v okuliaroch.

Bifokálne sú určené na korekciu krátkozrakosti alebo ďalekozrakosti so vsadeným viditeľným segmentom na čítanie.

MATERIÁLY OKULIAROVÝCH SKIEL:

Plastové:

Majú výborné zobrazovacie schopnosti s možnosťou vylepšenia o povrchové zušľachtovacie úpravy ako je zafarbenie na slnečné okuliare, antireflexná, hydrofóbná alebo antistatická úprava.

Vyznačujú sa nízkou hmotnosťou i pri vyšších dioptriách. Hmotnosť plastových skiel je v priemere až o 65 % nižšia než minerálnych skiel.

Plastový materiál dokáže odolať silným nárazom, pre špeciálne účely je možno vyrobiť okuliare z „nerozbitných“ plastov.

Pri vyšších plusových alebo mínusových hodnotách je možno redukovať hrúbku voľbou indexu lomu plastového materiálu.

Plastové materiály majú integrovaný UV filter už v čírych materiáloch.

Plast je možno farbiť podľa vlastných predstáv a získať tak dioptrické slnečné okuliare s pridaným ochranným faktorom proti intenzívnemu slnečnému žiareniu. Plastový materiál sa robí aj v kombinácii samozafarbovacej, polarizačnej alebo fotopolarizačnej vlastnosti. Samozafarbovacia vlastnosť umožňuje mať jedny okuliare do interiéru aj exteriéru a ich zafarbenie sa prispôbuje okolitým podmienkam.

Minerálne:

Vyznačujú sa vysokou hmotnosťou už pri nižších dioptriách

Sú veľmi krehké. Už pri malom mechanickom zaťažení sa triešťa.

Pri vyšších plusových alebo mínusových hodnotách je možno redukovať hrúbku malým spektrom indexov lomu.

Mojzešová Eva,
optik

UPLYNULÁ SEZÓNA STOLNO- -TENISOVÉHO ODDIELU

Celodenný turnaj bol spustený výborným jahňacím gulášom. V mene stolnotenisového oddielu sa chceme poďakovať

Od konca septembra 2011 naši stolnotenisoví hráči z Tvrdosoviec opäť súťažili v okresných ligách, kde pred novou sezónou mali obe mužstvá svoje ciele, keďže aj A mužstvo i B mužstvo postúpilo o triedu vyššie. Prvé mužstvo v zložení – Miroslav Lipták, Roland Csányi, Peter Vincze, Peter Tomšík a Dávid Matús malo v úmysle zotrvať v 5. lige. Druhé mužstvo zo 6. ligy v zložení Tomáš Borbély, Ladislav Varga, Ladislav Mészáros, Attila Jávör a Karol Birkus mali podobné ciele ako A-mužstvo. Ba niektorí považovali toto mužstvo natoľko silné, aby na konci sezóny získalo pódiové umiestnenie.

A mužstvo po odohratí 22 súťažných zápasov sa umiestnilo na 12. mieste. Získané skúsenosti v budúcej sezóne sa určite zídu. B mužstvo takisto odohralo 22 zápasov a skončilo celkovo na peknom 4. mieste. Hráči dosiahli nasledovné výsledky: M. Lipták (43 výhier – 36 prehier, 54,4 % úspešnosť, 21. miesto v 5. lige); R. Csányi (28 – 56, 33,3%, 42. miesto); P. Vincze (16 – 64, 20%, 50. Miesto); (D. Matús, 14 – 65, 17,7%, 51. miesto). Hráči druhého mužstva dosiahli tieto výsledky: T. Borbély (78 výhier – 6 prehier, 92,8%, 1.miesto v 6. lige); K. Birkus (18 – 17, 51,4%, 26. miesto); L. Varga (34 – 47, 42%, 36. Miesto);

L. Mészáros (32 – 49, 39,5%, 39. miesto); A. Jávör (9 – 51, 15%, 52. miesto).

Po skončení sezóny hráči zorganizovali stolnotenisový turnaj TT Cup Tvrdosovce 2012. Na tomto turnaji sa zúčastnilo 24 hráčov z Tvrdosoviec, Nových Zámkov a maďarského Tardosu. Vo skvelej atmosfére sa zrodili tieto výsledky: prvé miesto si vybojovali hráči novozámockého Gymnázia, druhé miesto uchmatli hráči Tardosu pred domácimi hráčmi, ktorí sa tešili z bronzového umiestnenia.

sponzorom, ktorí ochotne pomohli pri zorganizovaní tohto turnaja a to: Obci Tvrdosovce, PD Tvrdosovce, Papiernictvu Liptákoví a Karolovi Vargovi. Ešte raz ďakujeme.

Veríme, že v budúcom roku bude stolný tenis v Tvrdosovciach vo výsledkoch úspešnejší.

Bc. Tomáš Borbély

FUTBALOVÉ MUŽSTVÁ ŠK TVRDOŠOVCE

DOSPELÍ

Tréner: Jozef Czuczor

Hráči: Mikláš, Vincze, Csabai, Birkus, Lakatos, Farkas, Zsolnai, Molnár, Kanás, Tóth, Augustín, Slabécius, Chrenko, Bulla, Nudzny, Lebo, Kamanca

Mužstvo dospelých hralo v V. lige východ a sezónu ukončilo v prvej polovici tabuľky, na 7. mieste.

DORAST

Tréner: Czapárik Tibor

Hráči: D. Császár, R. Kováč, L. Buda, R. Fucsík, V. Veres, D. Kele, T. Vanya, L. Mikulec, D. Mažár, P. Bogdány, J. Vas, Pavol Borkovič, H. Blaško, P. Máte, Zs. Csányi, R. Szmicsek

Mužstvo s počtom bodov 73 sa stalo víťazom V. ligy Východ

v sezóne 2011/2012. Skóre 119:37. Počas sezóny vyhrali 24 zápasov, 1 zápas sa skončil remízou a inkasovali iba 5 prehier. Mužstvo bude reprezentovať obec v sezóne 2012/2013 v IV. lige.

ŽIACI

Tréner: Gabriel Brat

Vedúci mužstva: Attila Csanda st. a Karol Hegedűs

Hráči: R. Rybár, D. Dojčan, L. Szikora, A. Szabó, M. Tkáč, K. Lakatoš, K. Stojka, D. Soós, M. Lakatoš, A. Rosko, K. Lábad, A. Csanda, E. Csanda, D. Csanda, M. Farkas, N. Vanya, R. Vanya.

V sezóne 2011/12 sa mužstvo umiestnilo na prvom mieste v MO A. skupina postúpilo

do III. ligy. Z 26. zápasov vyhralo 24, 1 remizovalo a raz prehralo. Skóre 204:13. Počas celej sezóny na domácom ihrisku mužstvo neinkasovalo ani jeden gól. Najlepšími strelcami mužstva boli A. Csanda (82), M. Lakatoš (41) a K. Lábad (22). V nasledujúcej sezóne mužstvo bude reprezentovať obec v III. lige.

Hráčom a trénerom jednotlivých mužstiev blahoželáme a ďakujeme za vynikajúce zápasy, za úspešnú reprezentáciu obce a dobré športové výsledky.

TURNAJ PRÍPRAVIEK

Dňa 9. júna 2012 v dopoludňajších hodinách sa konalo odovzdávanie cien Turnajov prípraviek v Nových Zámkoch. Medzi zúčastnenými družstvami

bolo aj naše malé mužstvo prípravky.

Hoci mužstvo nemalo veľa času na prípravu, s novým trénerom Pavlom Kačerjakom pracovali veľmi intenzívne a húževnato. Odmenou za ich usilovnú prácu bolo krásne tretie miesto, ktoré si vybojovali.

Chlapcom aj trénerovi patrí veľký obdiv.

Tréner: P. Kačerjak, N. Balogh, T. Tóth, S. Vaňa,

Kap. mužstva: Adam J. Orsulík, M. Čičman, D. Szikora, G. Lakatoš, Oliver, R. Orsulík, T. Mészáros, M. Divéky, D. Tkáčik, K. Lakatos, D. Kele, K. Bihari, A. Borbély.

Tomáš Kovács
predseda ŠK

OSEMSMEROVKA

Kto úplne podlieha peniazom... tajnička (Démokritos).

N	B	E	R	R	B	O	H	D	A	N	I	E	L	A
N	L	O	E	M	O	R	M	I	A	D	I	N	A	L
A	A	Ô	T	O	H	G	R	G	I	M	E	R	E	I
Ž	N	G	S	L	U	Á	E	O	X	E	I	D	B	B
B	K	O	E	D	M	J	E	R	E	M	I	Á	Š	O
N	A	Y	V	R	Í	J	Í	A	L	T	Ť	N	N	R
Í	I	Z	L	I	R	M	A	P	A	U	L	Í	N	A
T	S	T	I	CH	O	M	Í	R	A	N	T	K	I	U
S	V	D	S	L	B	Y	F	S	U	R	Á	C	R	A
U	Ä	E	E	E	I	P	L	R	E	J	N	I	R	A
J	T	B	R	O	T	A	Ó	B	F	E	E	T	L	M
L	O	R	E	N	C	D	R	A	C	L	K	V	A	E
O	Š	H	N	T	E	I	A	O	D	E	O	R	T	O
L	I	V	A	Í	A	R	N	Ý	L	N	T	D	N	N
N	A	T	Á	N	G	I	V	E	T	A	D	I	A	Z

ADINA
ADOLF
ALEXIA
ANTAL
BAZIL
BELOMÍR
BERTÍN
BLANKA
BOHDAN
BOHUMÍR
BRIAN
CTIBOR
DAMIÁNA

DANIELA
EDITA
ELEKTRA
ELIÁNA
FLÓRA
IGNÁT
IGORA
INOCENCIA
IRIDA
IVETA
IVONA
JELENA
JEREMIÁŠ

JOHAN
JURAJ
JUSTÍN
LEONTÍN
LIBORA
LORENC
MÁRIA
MARTA
NÁTAN
NOEMA
OLDRICH
PAULÍNA
REGAN

REMIG
ROGER
ROMEO
SERENA
SILVESTER
SVÄTOŠ
TICHOMÍRA
URIEL
VERNER
ZAIDA

Autor: Juraj Mitošinka, Scalper Media, s.r.o. - vydavateľ časopisu Krížovky s úsmevom www.scalpermedia.sk

Sudoku pre deti

Vyriešte sudoku tak, aby v každom riadku, v každom stĺpci a v každom poli sa nachádzalo každé zo štyroch čísiel.

	4		
2	1	4	
	3	2	
		3	1

		3	
	2	1	4
	3		
1	4	2	

VTIPY

Prváček bol prvý deň v škole. Na druhý deň ho maminka budí:

– Janíček, vstavaj, musíš ísť do školy.
– Čože?! Už zasa?

Slon sa kúpe vo vode. Príde mravec a presviedča ho, aby vyšiel von. Nakoniec slon vyjde a mravec hovorí:

– Dobré, len som chcel vedieť, či nemáš moje plavky.

Príde Janko do školy s veľkou hrčou na hlave a učiteľka sa pýta:

Prečo máš takú veľkú hrču???

Chcela ma uštipnúť osa. Nestihla to?

Ale ocino ju zabil lopatou.

Pani učiteľka skúša Janka: Prečo vyhynuli mamuty?

Lebo v dobe kamennej ešte neboli spolky na ochranu zvierat.

Pravé talianske TIRAMISU

200g mletého cukru, 4 žĺtky, 4cl likéru Amaretto, 500g syra Mascarpone, 250g cukrárenských piškót (stačí jedna krabica na štvorcovú misu), väčšia šálka kávy, 2cl čerešňovice (môže byť aj vodka), mleté kakao

Povrch uhladieme a husto posypeme kakaom, najlepšie cez sitko. Tiramisu necháme aspoň 6 hodín v chladničke, aby sa všetky chute spojili.

Dobrá chuť!

POSTUP PRÍPRAVY

Cukor so žĺtkami šľaháme ručným šľahačom aspoň 8 minút, vmiešame polovicu likéru a opatrne už len vidličkou zamiešame po lyžiciach Mascarpone. Piškóty rýchlo namáčame v káve a ukladáme na dno porcelánovej misy štvorcového tvaru s plochým dnom. Pokvapkáme čerešňovicou a navrstvíme polovicu krému. Na krém poukladáme ďalšie namočené piškóty, pokvapkáme zvyšným likérom a potrieme zvyšným krémom.

Minibazár Varagya

darčkové balenie
a predaj
POTRAVIN

Dolná 57, Tvrdosovce, tel. č.: 035/6492 622

Sme tu pre Vás už 20 rokov!

**MATERSKÁ ŠKOLA
NA HLBOKEJ ULICI**

Viktória Baloghová
Erik Belovič
Ronald Bihari
Natália Borbélyová
Scarlett Borbélyová
Tamara Borbélyová
Angelika Cibulková
Thai Dang
Daniel Dikasz
Michaela Fošumová
Slavomír Gál
Michaela Halászová
Erika Chmúrová
Michaela Králová
Márk Kuszlik
Peter Majer
Alex Major
Viktor Nagy

ROZLÚČKA

2011/2012

**ZŠ JÁNA AMOSA KOMENSKÉHO
TRIEDA: IX.A**

Triedny učiteľ: PaedDr. Judita Juhászová

Budová Dominika	Sárközi Nikolas
Bujáková Natália	Schneiderová Lenka
Csandová Nikoleta	Szókeová Anastázia
Császár Richard	Tremboš Lukáš
Farkašová Sandra	Tremboš Patrik
Hložáková Daniela	Trembošová Nikoleta
Horváth Richard	Varga Nikolas
Jesenič Norbert	Vasko Denis
Karácsonyová Cindy	Vendeľ Slavomír
Matlúchová Dajana	Vidová Jessica
Nagyová Viktória	Žolnaiová Zuzana
Patyi Roman	

**ZŠ JÁNA AMOSA KOMENSKÉHO
TRIEDA: IX.B**

Triedny učiteľ: Mgr. Pavel Bátora

Árendasová Veronika	Matalová Laura
Bogdány Nikolas	Rybárová Cytia
Brodský Tomáš	Schváb Ladislav
Gajdó Gabriel	Szabó Richard
Hollý Boris	Szabóová Viktória
Istenesová Veronika	Šimšík Richard
Janková Simona	Širka Ondrej
Királyová Nikoleta	Vanya Roland
Krajcsovics Pavel	Vanya Patrik
Ludasová Dominika	Vinczeová Renata
Martinček Martin	Zahradníková Angelika

